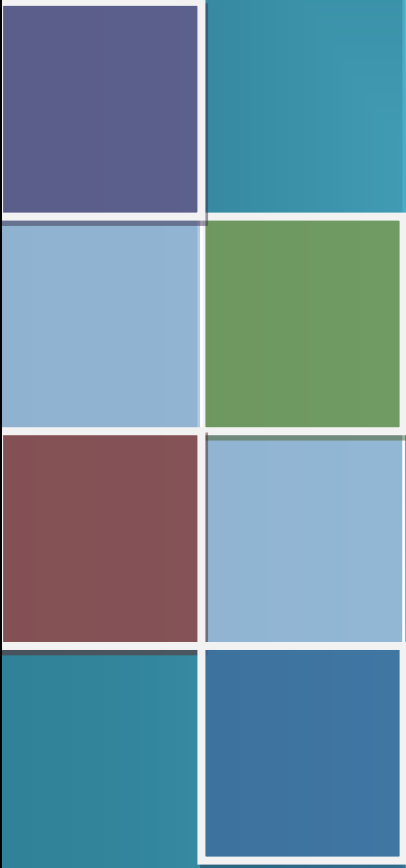

ANKARA TİCARET BORSASI

YÖNETİCİ EL KİTABI

ATB YÖNETİCİ EL KİTABI YÜRÜRLÜK TARİHİ, 21 EYLÜL 2011

01 REVİZYON TARİHİ: 25 TEMMUZ 2013

02 REVİZYON TARİHİ: 01 MAYIS 2014

03 REVİZYON TARİHİ: 30 HAZİRAN 2016 OLARAK REVİZE EDİLMİŞTİR.

ANKARA TİCARET BORSASI

MACUN MAH. 171 SOKAK NO:4 YENİMAHALLE ANKARA

TEL: 0312-327 00 00

FAKS: 0312-324 08 57

E-posta : info@ankaratb.org.tr

Web : <http://www.ankaratb.org.tr>

İçindekiler

PROFİL.....	3-4
KALİTE POLİTİKAMIZ, MİSYON, VİZYON VE TEMEL DEĞERLER.....	4-5
BORSAMIZ YÖNETİM ORGANLARI	5
BORSA MESLEK KOMİTELERİ.....	5
BORSA MESLEK KOMİTELERİNİN GÖREVLERİ	5
BORSA MECLİSİ	6
BORSA MECLİSİNİN GÖREVLERİ.....	6
BORSA YÖNETİM KURULU	7
BORSA YÖNETİM KURULUNUN GÖREVLERİ	7
BORSA DİSİPLİN KURULU	8
BORSA DİSİPLİN KURULUNUN GÖREVLERİ	8
BORSA HESAPLARI İNCELEME KOMİSYONU GÖREVLERİ	8-9
BORSA AKREDİTASYON İZLEME KOMİTESİ GÖREVLERİ.....	9-10
BORSA ORGANİZASYON ŞEMASI.....	12
BORSA YÖNETİCİLERİ.....	13
TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ İLE ODALAR VE BORSALAR KANUNU	16
Mevzuat.....	39

PROFİL

Ankara Ticaret Borsası (ATB) 1927 yılında ZAHİRE BORSASI olarak kurulmuştur.

Borsalar, standardı oluşturulabilen ve numuneler üzerinden ticareti yapılabilen ürünlerin toptan ticaretini düzenleyip tescil eden 5174 sayılı Kanuna göre kurulmuş kamu kurum niteliğinde meslek kuruluşudur.

Borsa'da yapılan tescil işlemi ile ticarete konu olan ürünlerin serbest piyasa fiyatları oluşmakta, kayıt dışılık önlenmekte, ticari güvenilirlik tesis edilmekte, tüketici hakları teminat altına alınmakta, ürün güvenliği sağlanmaktadır.

Bu temel misyonları gerçekleştirmek üzere Ankara Ticaret Borsası 26 Şubat 1927 tarihinde Zahir Borsası adıyla kurulmuştur. Bugün itibarıyla, çağdaş emtia borsacılığının dünya örneklerine uygun açılım yapmış ve yeni ticari enstrümanlar geliştirmiştir.

- AB standartlarında ülkemizin ilk ve tek kırmızı et borsasını kurmuş olup, Ankara'yı kırmızı et ticaretinin merkezi haline getirmiştir. Piyasadaki açıklanan resmi fiyatlar Borsa'mızda oluşan fiyatlardır.
- Elektronik hububat borsasını Ahiboz'da kurmuş olup ürünler RFID kartlarla sisteme tanıtılarak seanslar gerçekleştirilmektedir. Seanslara uzaktan erişim ve elektronik ortamda ürün senedi hububat ticareti mümkün hale gelmiştir.
- AB uyum mevzuatında öngörülen tüm kriterlerin yerine getirildiği tek vardiyada 350 büyükbaş, 2.250 küçükbaş hayvan kesim kapasiteli mezbaha tesislerini tamamlayıp Ankara'nın hizmetine sunmuştur.
- Eskiden olduğu gibi bugünde Ankara'yı canlı hayvan ticaretinin terminal piyasası haline getirmek amacıyla Sincan/Yenikent'te yaklaşık 700 dönüm arazi üzerinde kapalı ve açık padokları bulunan canlı hayvan borsasını kurmuştur.
- 5300 Sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk kanunu kapsamında, 30.000 Ton kapasiteli lisanslı depoyu tamamlamış, Uluslararası akreditasyona sahip hububat, bakliyat ve yağlı tohumlar yetkili sınıflandırıcı laboratuvarlarını hizmete sokmuş, bu ürünlerin ulusal düzeyde Ürün İhtisas borsacılığını yapmak üzere Gümrük ve Ticaret Bakanlığından yetki alınmıştır.

TÜM BU HİZMETLERİN YÜRÜTÜLMESİNDE GEREKLİ OLAN;

- TOBB'un 5 yıldızlı hizmet anlayışına ilk dönem ve ilk borsa olarak katılım sağlayan Borsamız "Akredite Borsa" belgesi
- TS EN ISO 22000 Gıda Güvenliği Yönetim sistemi belgesi ve TS EN ISO/IEC 17025 Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarları "Uluslararası Akreditasyon Belgesi" gibi belge ve lisansların tamamına sahip olmuştur. Hizmet sağlama ile ilgili izleme ve ölçmelerin yapıldığı cihazlar, TS EN ISO/IEC 17025 yönetim sistemi şartlarına uygun olarak temin edilir ve bunların kullanımı ile takibi ilgili personeller tarafından yapılır.
- TS EN ISO 9001 Kalite Yönetim sistemi belgesi: Zamanında ve doğru hizmeti gerçekleştirebilmek, hizmet sunumu esnasında hata olasılığını yok etmek veya olabilecek hataların tespitini ve bir daha tekrarlanmasını önlemek, üye ve müşteri beklenti ve istekleri ile uluslararası standartlar doğrultusunda hizmet sunmak, TS EN ISO 9001 şartlarına göre yeterli düzeyde güvence vermek için yürütülen tüm faaliyetleri uygulamak, denetlemek ve geliştirmek, Borsamızın ana hedeflerindedir. Toplam kaliteyi hedefleyen Borsamız, hizmette kaliteyi daha üst seviyeye çıkartma şartlarını yerine getirmenin heyecanını, üyelerimizle ve toplumun her kesimiyle paylaşmanın mutluluğunu yaşamaktadır.
- İzleme ve ölçmeler uygulanır ve uygun kayıtlar (izleme ve ölçme kayıtları) oluşturulur.
- Borsa kantarlarının izleme ve ölçmeleri ve Borsadaki diğer donanım ve cihazların bakım, kalibrasyon ve onarımları yapılarak kayıt altına alınır.
- Hizmetin gerekli muayene ve deneyleri yapıldıktan sonra kurumumuzca taahhüt edilen hizmet sonrası faaliyetler yerine getirilir.
- Verilen hizmetler ilgili özellikler standartlar; kanunlar ve yönetmelikler yardımı ile ayrıntılı olarak tanımlanmış ve bu tanımlar ilgili yerlere dağıtılmıştır.

- Hizmetin sunulması ile ilgili çalışma süreçleri oluşturulmuştur.
- Üreticilerin ve üyelerin salon ihale işlemlerinin ve tescil hizmetlerinin süreçler ve talimatlarla gerçekleşmesi sağlanmaktadır.
- Üyelere bilgi ve danışmanlık hizmetleri sunulmuştur.
- 5174 sayılı kanununun 32. maddesi gereğince üye bilgilerinin düzenli olarak güncellenmesi sağlanmaktadır.
- Bilgi edinme kapsamında gelen tüm talepler, Bilgi Edinme Kanununun gereklerine göre cevaplandırılmakta ve istatistikî değerlendirilmeleri kayıt altına alınmaktadır ve yıllık faaliyet tablosu TOBB'ye gönderilmektedir.
- İletişim ağını kurmak ve geliştirmek amacıyla diğer oda ve borsalarla seminer, toplantı ve eğitimler düzenlenmekte, TOBB İstişare Toplantılarına, eğitim ve seminerlerine katılım sağlanmaktadır.
- Uygun olan makine ve teçhizat temin edilir ve bunların kullanımını sağlanır.

Ankara Ticaret Borsası, **15Aralık 2013 tarihinden itibaren, Macun Mahallesi 171. Sokak No.4 Yenimahalle/ANKARA adresindeki her türlü çağdaş imkânve teknolojik donanımına sahip olan yeni hizmet binasında hizmetlerine devam etmektedir** Modern binasında faaliyet gösteren Ankara Ticaret Borsası, toplam 8.989 m² kapalı alana sahip olan yeni yönetim binamız da üyelerine, üreticilerimize hizmet vermektedir.

KALİTE POLİTİKAMIZ

Çağdaş Borsacılık Anlayışı İçinde, Üreticilerimizin ve Üyelerimizin Ürünü Kiyetlendirmek, Üyelerin ve Hizmet Alanların, Beklenti ve İhtiyaçlarını Yasal Şartlar Çerçevesinde Karşılıyarak Memnuniyetlerini Sağlamak, Kalite Yönetim Sisteminin Şartlarına Uyarak Etkinliğini Sürekli İyileştirmektir. Ürün Fiyat ve rekabet ortamına bağlı olarak tüccarlarımızın ve üreticilerimizin genel ihtiyaç ve beklentilerini karşılayacak kalite seviyesini sağlamaktır. Hizmet kalitesinin sürekli iyileştirilmesi çalışmalarının, tüm personelin katılımıyla yürütülmesini, genel kalite anlayışı çerçevesinde yapılan her işin ilk seferinde ve sürekli hatasız yapılmasını sağlamaktır.

Bu ilkeleri ve hedefleri gerçekleştirmek için referans standart olarak ISO 9001:2008 Kalite Yönetim Sistemi gerekliliklerini karşılayarak uygulamayı ve geliştirmeyi üst yönetim taahhüt eder. Tüm çalışanlar bu bağlamda bu standardın ve kuruluşumuzdaki uygulamalarının gereklerini eksiksiz yerine getirmek ile yükümlüdür.

MİSYON

Küresel borsacılık anlayışı içinde, üyelerin ve hizmet alanların, beklenti ve ihtiyaçlarını yasal şartlar ve beş yıldızlı hizmet anlayışı çerçevesinde karşılayarak gerçek piyasa fiyatlarının tespiti, tescili ve ilan edilmesi ile ülkemizde ticaret ve ekonominin büyümesine katkıda bulunmaktadır.

VİZYON

Ülkemizde ulusal borsa uygulamalarında öncü ve yenilikçi olarak üyelerini güçlendiren ve hizmet alanını genişleten, küresel piyasalarda referans alınan saygın, güvenilir ve yetkin bir borsa olmak.

TEMEL DEĞERLER

5174 Sayılı kanunda bahsedilen genel amaç ve temel ilkelerini uygulamanın yanı sıra;

Katılımcılık,

Yenilikçilik,

Saydamlık,
Hesap Verebilirlik,
Takım Çalışması,
Sürekli İyileştirme,
Üye Memnuniyetine Odaklanma,
Güvenilirlik
Dürüstlük
Liderlik
İş Ahlakı

- Borsamızda 10 Meslek Komitesi bulunmaktadır. Her bir meslek komitesinin bir başkanı, bir başkan yardımcısı ve 5/7 üyesi bulunmaktadır. Meslek Komiteleri dört yılda bir yapılan seçim sonucu belirlenmektedir.
- ATB Meclisi, bir başkan, bir başkan yardımcısı olmak üzere 29 kişiden oluşmakta, Borsa Yönetim Kurulu bir başkan, bir başkan yardımcısı olmak üzere 7 kişiden oluşmaktadır. Borsa Meclis Başkanı Erol GEMALMAZ ve Yönetim Kurulu Başkanı Faik YAVUZ' dur.

BORSAMIZ YÖNETİM ORGANLARI

Borsa organları şunlardır:

- a) Meslek komiteleri.
- b) Meclis.
- c) Yönetim kurulu.
- d) Disiplin kurulu.

BORSA MESLEK KOMİTELERİ

Borsa meslek komiteleri, meslek gruplarınca dört yıl için seçilecek beş veya yedi kişiden, üye sayısı onbini aşan odalarda beş, yedi, dokuz veya onbir kişiden oluşur. Asıl üyeler kadar da yedek üye seçilir.

Komite kendi üyeleri arasından dört yıl için bir başkan ve bir başkan yardımcısı seçer.

Meslek komitesi üyeliğine seçilen gerçek kişiler ile tüzel kişilerin gerçek kişi temsilcileri, aynı faaliyet sınırları içinde bulunan odalar ve borsaların meslek komiteleri ile 17.7.1964 tarihli ve 507 sayılı Kanuna göre kurulmuş odaların ancak birinde görev alabilirler.

Mesleklerin gruplandırılmasında uyulacak esaslar ile meslek komitelerinin üye sayılarının tespiti ve diğer hususlar Birlikçe hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir. (**Ticaret Borsalarında Mesleklerin Gruplandırılması Hakkında Yönetmelik**)

BORSA MESLEK KOMİTELERİNİN GÖREVLERİ

Borsa meslek komitelerinin görevleri şunlardır:

- a) Meslekleri ile ilgili incelemeler yapmak, yararlı ve gerekli gördükleri tedbirleri görüşmek üzere yönetim kuruluna teklif etmek.
- b) Meslek komitesiyle ilgili olarak meclis gündeminde yer alan konularda başkan, başkan yardımcısı veya uygun görülen üyelerin, oy kullanmamak üzere meclis toplantısına katılmalarına karar vermek.
- c) Mesleklerine ait işler hakkında, meclis veya yönetim kurulu tarafından bilgi istenmesi halinde, bu konuda araştırma yapmak ve istemi cevaplandırmak.

d) İlgili mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

BORSA MECLİSİ

Borsa meclisi, meslek gruplarınca dört yıl için seçilecek üyelerden oluşur. Meslek komiteleri beş kişiden oluşan gruplarda ikişer, yedi kişiden oluşan gruplarda üçer, dokuz kişiden oluşan gruplarda dörder, onbir kişiden oluşan gruplarda beşer meclis üyesi seçilir. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir.

Meclis, kendi üyeleri arasından dört yıl için başkan ile bir veya iki başkan yardımcısı seçer.

Meclis üyeliğine seçilen gerçek kişiler ile tüzel kişilerin gerçek kişi temsilcileri, aynı faaliyet alanında bulunan odalar ve borsaların meclisleri ile 17.7.1964 tarihli ve 507 sayılı Kanuna göre kurulmuş odaların ancak birinde görev alabilirler.

Meclis başkanı ve yardımcıları yönetim kurulu ve disiplin kurulu başkan ve üyeliğine seçilemezler.

Üst üste iki dönem meclis başkanlığı yapmış olanlar, aradan iki seçim dönemi geçmedikçe aynı göreve yeniden seçilemezler. **(Bu fıkra Anayasa Mahkemesi'nin 10/1/2013 tarihli ve E.: 2012/128, K.: 2013/1 (Yürürlüğü Durdurma) Kararı ile İptal Kararının Resmi Gazete'de yayımlanacağı tarihe kadar durdurulmuş olup , Anayasa Mahkemesi'nin 10/1/2013 tarihli ve E.: 2012/128, K.: 2013/7 sayılı İptal Kararı ise 23/3/2013 tarihli ve 28596 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.**

BORSA MECLİSİNİN GÖREVLERİ

Borsa meclisinin görevleri şunlardır:

- a) Borsa yönetim kurulu ve disiplin kurulu üyelerini seçmek.
- b) Kendi üyeleri arasından Birlik genel kurulu delegelerini seçmek.
- c) Yönetim kurulu tarafından yapılacak teklifleri inceleyip karara bağlamak.
- d) Uyulması zorunlu meslekî kararlar almak.
- e) Çalışma alanları içindeki ticarî ve sınaî örf, adet ve teamülleri tespit ve ilân etmek.
- f) Aylık mizanı ve aktarma taleplerini incelemek ve onaylamak.
- g) Üyeleri arasında veya üyelerin yapmış oldukları sözleşmede yer alması halinde bu sözleşmelerle ilgili olarak çıkan ihtilafları çözmek üzere tahkim müesseseleri kurmak, mahkemeler tarafından istenecek hakem ve bilirkişi listelerini onaylamak.
- h) Borsaya kayıtlı üyeler hakkında disiplin kurulu tarafından teklif edilecek cezaları karara bağlamak.
- i) Yıllık bütçe ve kesin hesapları onaylamak ve yönetim kurulunu ibra etmek, sorumluluğu görülenler hakkında takibat işlemlerini başlatmak.
- j) Taşınmaz mal almaya, satmaya, inşa, ifraz, tevhit ve rehin etmeye, ödünç para almaya, kamulaştırma yapmaya, okul ve derslik yapmaya, bu Kanun hükümleri çerçevesinde şirket ve vakıf kurmaya veya kurulu şirketlere ortak olmaya karar vermek.
- k) Borsa iç yönergesini kabul etmek ve Birliğin onayına sunmak.
- l) Yönetim kurulunca odaya kayıt zorunluluğuna veya üyelerin derecelerine ilişkin olarak verilecek kararlara karşı yapılan itirazları incelemek ve kesin karara bağlamak.
- m) Mesleklere ve sorunlara göre ihtisas komisyonları ve danışma kurulları kurmak.
- n) Yurt içi ve yurt dışı sınaî, ticarî ve ekonomik kuruluşlara üye olmak ve kongrelerine delege göndermek.
- o) Borsa çalışmalarına veya Türk ekonomik hayatına önemli hizmetler vermiş kimselere meclisin üye tam sayısının üçte ikisinin kararıyla şeref üyeliği vermek.
- p) Tahsili imkânsızlaşan alacakların takibinden vazgeçme veya ölen, ticareti terk eden ve borsaya olan aidat borçlarını, yangın, sel, deprem ve benzeri tabii afetler gibi, iradesi dışında meydana gelen mücbir sebeplerden dolayı ödeme güçlüğü içinde olan üyelerin aidat borçlarının ve

gecikme zamlarının affi ve/veya yeniden yapılandırılmaları ile oda veya üyeler adına açılacak davalar konusunda yönetim kurulundan gelen teklifleri inceleyip karara bağlamak ve gerekli gördüğünde bu yetkisini yönetim kuruluna devretmek.

q) İlgili mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

BORSA YÖNETİM KURULU

Borsa yönetim kurulu, dört yıl için seçilen, meclis üye sayısı yirmiden az olan borsalarda beş; yirmi ile yirmidokuz arasında olanlarda yedi; otuz ile otuzdokuz arasında olanlarda dokuz; kırk ve daha fazla olanlarda onbir kişiden oluşur.

Meclis kendi üyeleri arasından yönetim kurulunun başkanını, asıl ve yedek üyelerini tek liste halinde seçer. Yönetim kurulu, kendi üyeleri arasından dört yıl için bir veya iki başkan yardımcısı ve bir sayman üye seçer.

Üst üste iki dönem yönetim kurulu başkanlığı yapmış olanlar, aradan iki seçim dönemi geçmedikçe aynı göreve yeniden seçilemezler. **(İptal üçüncü fıkra: Anayasa Mahkemesi'nin 10/1/2013 tarihli ve E.: 2012/128, K.: 2013/7 sayılı Kararı)**

Bir borsanın yönetim kurulu başkanı ve üyeleri, aynı zamanda başka bir borsa veya odanın meclisinde de görev alamazlar.

Toplantı gündemi başkan veya yokluğunda yetkilendirdiği başkan yardımcısı tarafından belirlenir. Ayrıca yönetim kurulu üyelerinin en az üçte birinin başvurusu ile toplantının başlamasına kadar, gündeme yeni madde eklenir.

BORSA YÖNETİM KURULUNUN GÖREVLERİ

Borsa yönetim kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Mevzuat ve meclis kararları çerçevesinde borsa işlerini yürütmek.
- b) Bütçeyi, kesin hesabı ve aktarma tekliflerini ve bunlara ilişkin raporları borsa meclisine sunmak.
- c) Aylık hesap raporunu borsa meclisinin incelemesi ve onayına sunmak.
- d) Borsa personelinin işe alınmalarına ve görevlerine son verilmesine, yükselme ve nakillerine karar vermek.
- e) Disiplin kurulunun soruşturma yapmasına karar vermek, bu Kanun uyarınca verilen disiplin ve para cezalarının uygulanmasını sağlamak.
- f) Hakem, bilirkişi ve eksper listelerini hazırlamak ve onaylanmak üzere meclise sunmak.
- g) Bu Kanunda ve ilgili mevzuatta öngörülen belgeleri tasdik etmek.
- h) Borsanın bir yıl içindeki faaliyeti ve bölgesinin iktisadî ve sınaî durumu hakkında yıllık rapor hazırlayıp meclise sunmak.
- i) Hazırladığı borsa iç yönergesini meclise sunmak.
- j) Ticaret ve sanayiye ait her türlü incelemeyi yapmak, çalışma alanı içindeki ticarî ve sınaî faaliyetlere ait endeks ve istatistikleri tutmak ve meclisçe belirlenen maddelerin piyasa fiyatlarını takip ve kaydetmek ve bunları uygun vasıtalarla ilân etmek.
- k) Borsa personelinin disiplin işlerini bu Kanunda ve ilgili mevzuatta öngörülen esas ve usuller çerçevesinde karara bağlamak.
- l) Yüksek düzeyde vergi ödeyen, ihracat yapan, teknoloji geliştiren üyelerini ödüllendirmek.
- m) Bütçede karşılığı bulunması kaydıyla sosyal faaliyetleri desteklemek ve özendirmek, bağış ve yardımlarda bulunmak, burs vermek, meclis onayı ile okul ve derslik yapmak.
- n) Hakem veya hakem heyeti seçmek.

- o) Bu Kanunla ve sair mevzuatla odalara verilen ve özel olarak başka bir organa bırakılmayan diğer görevleri yerine getirmek.

Borsa yönetim kurulu, gerekli hallerde, yetkilerinden bir kısmını başkana, üyelerinden birine veya birkaçına yahut genel sekretere devredebilir.

BORSA DİSİPLİN KURULU

Borsa disiplin kurulu, meclisçe odaya kayıtlı olanlar arasından dört yıl için seçilen altı asıl ve altı yedek üyeden oluşur.

Disiplin kurulu, seçimden sonraki ilk toplantısında, üyeleri arasından bir başkan seçer. Başkanın bulunmadığı zamanlarda, en yaşlı üye kurula başkanlık eder.

Disiplin kurulu üyelerinde aranılacak şartlar, Birliğin uygun görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

BORSA DİSİPLİN KURULUNUN GÖREVLERİ

Borsa disiplin kurulunun görevleri şunlardır:

- Borsaya kayıtlı üyelerin disiplin soruşturmalarını bu Kanunda ve ilgili mevzuatta öngörülen usul ve esaslara uygun olarak yürütmek.
- Meclise, borsaya kayıtlı üyeler hakkında disiplin ve para cezası verilmesini önermektir.

HESAPLARI İNCELEME KOMİSYONU

Hesapları inceleme komisyonu 5174 sayılı TOBB Odalar ve Borsalar Kanununun 80. Maddesinde tanımlanmaktadır.

Meclis/şube meclisi, üyelerinin seçiminin kesinleşmesinden itibaren yapacağı ilk toplantısında kendi üyeleri arasından hesapları inceleme komisyonunu seçer. Hesapları inceleme komisyonu üyelerinin görev süresi yerlerine yenileri seçilinceye kadar devam eder. Ayrıca meclis/şube meclisi, kendi üyeleri arasından mesleklere ve sorunlara göre ihtisas komisyonları kurabilir veya kurulmuş olanları kaldırabilir.

Komisyonlar, en az üç en çok yedi üyeden oluşur. Komisyonlar ilk toplantısında üyeleri arasından bir başkan ve bir başkan yardımcısı seçer. Komisyona başkan, yokluğunda yardımcısı başkanlık eder.

Komisyonlar üye tamsayısının çoğunluğuyla toplanır ve kararlar toplantıya katılanların oy çokluğuyla alınır. Toplantılarda çekimser oy kullanılmaz.

Bu Yönetmelikte organ üyeleri için öngörülen hazirun cetveli ile toplantı devam çizelgesi, ilgili komisyon başkanı tarafından tutulur ve muhafaza edilmek üzere genel sekretere/şube müdürüne verilir.

Komisyon çalışmalarına izinsiz ve mazeretsiz olarak üç birleşim katılmayan üyenin durumu komisyon başkanı, yokluğunda yardımcısı tarafından bir tutanakla meclis/şube meclisi başkanlığına bildirilir. Bu üye hakkında meclisçe/şube meclisince komisyon üyeliğinden düşürülme kararı verilebilir. Komisyonlarda üye sayısının herhangi bir nedenle toplantı yeter sayısının altına düşmesi halinde, boşalan komisyon üyelikleri için meclisçe/şube meclisince yeniden seçim yapılır.

Komisyon, çalışmalarında genel sekreter/şube müdürü veya hizmet birimi yetkililerinin görüşüne başvurabilir. Genel sekreter/şube müdürü veya hizmet birimi yetkilileri komisyona yardımcı olmakla yükümlüdür.

HESAPLARI İNCELEME KOMİSYONU GÖREVLERİ

Komisyonun kararları istişari niteliktedir. Bütçe içi ve bütçe dışı her türlü harcamayı gerektiren hususlar Hesapları İnceleme Komisyonu Raporu olmaksızın Mecliste müzakere edilemez.

TOBB Muhasebe ve Bütçe Yönetmeliğinin 26. Maddesinde;

Meclise/Genel Kurula sunulan bütçe tasarısı incelenmek üzere hesapları inceleme komisyonuna havale edilir. Komisyon, kendisine sunulan bütçe tasarısını meclis/Genel Kurul başkanının belirleyeceği süre içinde inceleyerek görüşünü bir rapor halinde düzenler ve meclise/Genel Kurula sunar.

Komasyon, çalışmalarında genel sekreter veya hizmet birimi yetkililerinin görüşüne başvurabilir. Genel sekreter veya hizmet birimi yetkilileri komisyona yardımcı olmakla yükümlüdür.

Meclis/Genel Kurul, komisyonun hazırladığı raporu da dikkate alarak bütçe tasarısını aynen veya tadilen onaylar. Aynı usulle şube bütçesi meclis tarafından onaylanır. Meclis/Genel Kurul, bütçe denkliğini bozacak şekilde gider artırıcı veya gelir azaltıcı değişiklikler yapamaz.

Meclisçe onaylanarak kesinleşen oda ve borsa bütçeleri bilgi için Birliğe gönderilir.

TOBB Muhasebe ve Bütçe Yönetmeliğinin 30. Maddesinde;

Kesin hesap; mizan, bilanço, bütçe giderleri ve bütçe gelirleri kesin hesap cetvelleri ile ihtiyaç duyulan diğer cetvellerden oluşur.

Oda ve borsalarda kesin hesap, ilgili olduğu mali yılın sonundan başlayarak en geç iki ay içinde yönetim kurulu tarafından meclise sunulur. Meclise sunulan kesin hesap incelenmek üzere hesapları inceleme komisyonuna havale edilir. Komisyon, kendisine havale edilen kesin hesabı meclis başkanının belirleyeceği süre içinde inceleyerek görüşünü bir rapor halinde düzenler ve meclise sunar. Meclis, komisyonun hazırladığı raporu da dikkate alarak kesin hesabı ilgili olduğu mali yılın sonundan başlayarak en geç üç ay içinde onaylar veya reddeder. Kesin hesabın onaylanması halinde yönetim kurulu ibra edilmiş sayılır.

AKREDİTASYON İZLEME KOMİTESİ

BAĞLI OLDUĞU BÖLÜM

Akreditasyon İzleme Komitesi

ÜST AMİRİ

Yönetim Kurulu

ALT KADROSU

Genel Sekreter, KYT / Akreditasyon sorumlusu ve diğer tüm birimler.

GÖREVİN GEREKTİRDİĞİ NİTELİKLER

Akreditasyon İzleme Komitesi aşağıda ki belirtildiği şekilde 5 kişiden oluşur.

- 1-) Yönetim Kurulu Başkanı
- 2-) Yönetim Kurulunun kendi üyeleri arasından görevlendireceği bir üye
- 3-) Meclisin kendi üyeleri arasından görevlendireceği bir üye (Yönetim Kurulu üyesi olmayan)
- 4-) Genel Sekreter
- 5-) Akreditasyon Sorumlusu

GÖREV TANIMI

ISO 9000 Kalite Yönetim Sistemi ve TOBB Akreditasyon Sistemi konularında standardın verdiği görevleri ifa etmek.

AKREDİTASYON İZLEME KOMİTESİ' nin GÖREVLERİ

- 1-) En az 4 yıl süreli Stratejik Planı hazırlamak.
- 2-) Hazırlanan Stratejik Planın Hedeflerini Yıllık İş Planları ile izlemek.
- 3-) Sonuçlarını Yıllık Faaliyet Raporlarıyla, Yıllık İş planları ile, bütçe tahmin raporlarıyla değerlendirmek.
- 4-) Tüm bu alışmaları Borsa Yönetim Kurulunun onayına sunmak ve Yönetim Kurulunun bu kapsamda aldığı kararları uygulamaktır.

5-) Akreditasyon İzleme Komitesi üyesi olarak Stratejik Plan ile TOBB Akreditasyon Sistemi çalışmalarına fiilen katılmak.

6-) 3 Ayda bir yapılan Akreditasyon izleme komitesi toplantılarına katılmak.

AKREDİTASYON İZLEME KOMİTESİ TOPLANTISI

Komitenin Raportörü Genel Sekreter'dir. Onun yokluğunda Akreditasyon Sorumlusudur.

1-) Her 3 ayda bir Olağan olarak toplanır.

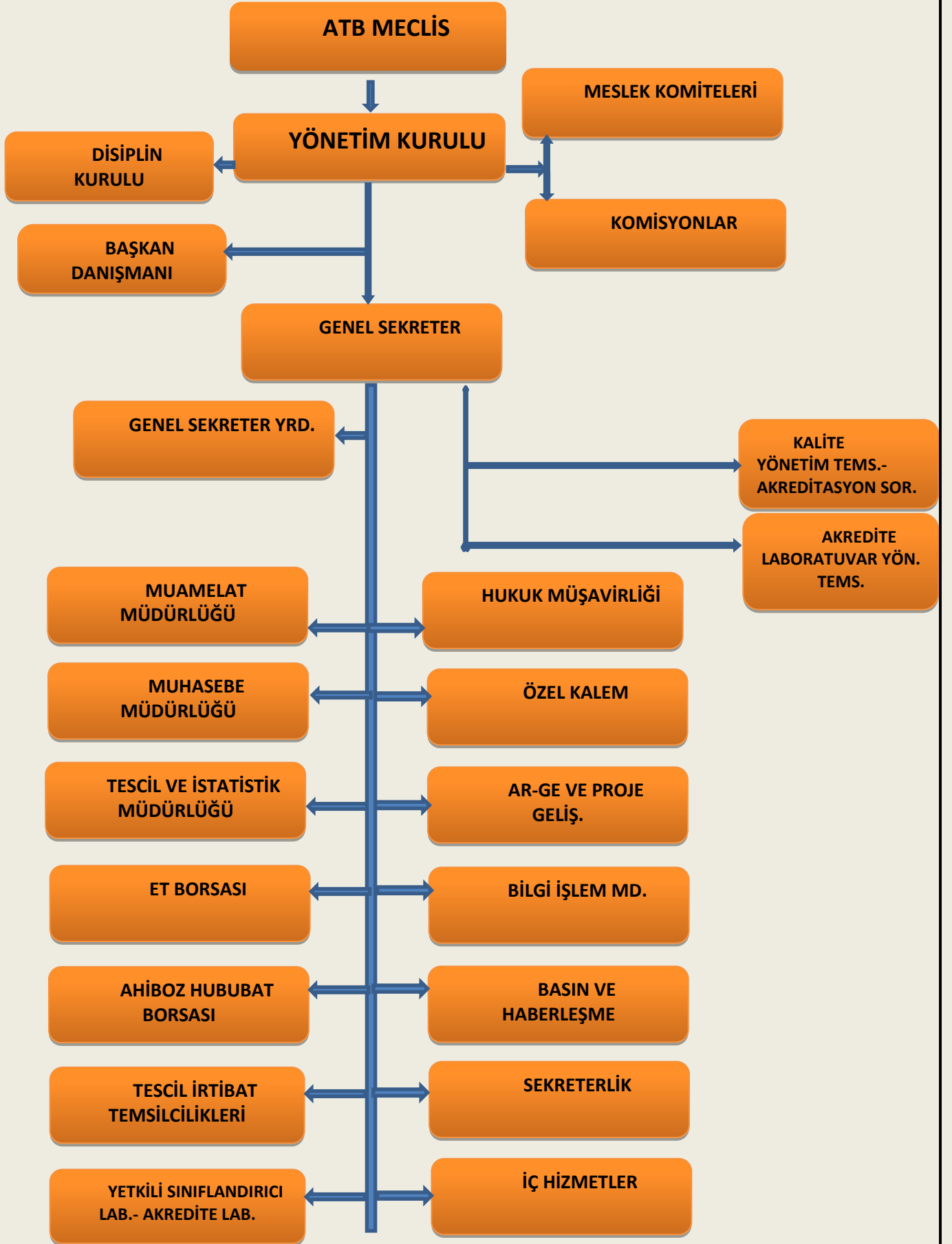
2-) Başkanın talebi veya herhangi 3 üyenin çağrısı üzerine de Olağanüstü toplanabilir.

3-) Kararlar en az 3 üye ile alınır.

4-) Alınan kararlar Karar Defterine katılanların imzaları ile kaydedilir.

5-) Karar Defteri Denetimlerde ibraz edilir.

ANKARA TİCARET BORSASI ORGANİZASYON ŞEMASI

BORSA MECLİSİ:

Meclis Başkanı
EROL GEMALMAZ

Meclis Başkan Yardımcısı
HAYRİ GÜLTEN

FAİK YAVUZ

ŞEMSETTİN AKTUĞLU

SEDAT AKBULUT

KEMAL COŞGUN

CELAL YILDIRIM

MURAT BAŞAR

ABDÜLÜDA KILIÇ

MUSTAFA BAKİLER

MELİH SADİ YILDIRIM

TİMUR RASİM MERMERCİ

AHMET ATALAY

NECATİ ALAKUŞU

BİLAL LÖK

MUAMMER YILMAZ

FETULLAH ŞEVGİN

ADEM UYANIK

YAHYA ŞAHİN

CELAL DEMİRER

HASAN ERSAN

ÖZCAN ADANIR

B. SEZAI DEMİRCAN

ERTUĞRUL ÖZER

BİROL MERMER

LÜTFİ MORKOÇ

İBRAHİM ÖZTÜRK

CEVAT ŞENBABA

A.RUHİ BULDUK

YÖNETİM KURULU:

**YÖNETİM KURULU BAŞKANI
FAİK YAVUZ**

**BAŞKAN YARDIMCISI
ŞEMSETTİN AKTUĞLU**

**SAYMAN ÜYE
SEDAT AKBULUT**

**ÜYE
KEMAL COŞGUN**

**ÜYE
MURAT BAŞAR**

**ÜYE
CELAL YILDIRIM**

**ÜYE
ABDÜLHÜDA KILIÇ**

**GENEL SEKRETER
EYÜP ŞENOL ÖMEROĞLU**

**GENEL SEKRETER YARDIMCISI
GÜL KARA**

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ İLE ODALAR VE BORSALAR KANUNU

Kanun Numarası : 5174

Kabul Tarihi : 18/5/2004

Yayımlandığı R.Gazete: Tarih : 1/6/2004 Sayı :25479

Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 43

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı; ticaret ve sanayi odaları, ticaret odaları, sanayi odaları, deniz ticaret odaları, ticaret borsaları ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin kuruluş ve işleyişine ilişkin esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Kanun; ticaret ve sanayi odaları, ticaret odaları, sanayi odaları, deniz ticaret odaları, ticaret borsaları ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin kuruluşlarına, organlarının nitelikleri ve seçim usulleri ile organlık vasfını yitirme hâl ve usullerine, görev ve yetkileri ile çalışma usullerine, üyeleri ile olan karşılıklı hak ve yükümlülüklerine, gelir ve harcamaları ile bütçelerine ilişkin esasları kapsar.

Tanımlar

Madde 3- Bu Kanunun uygulanmasında;

- Bakanlık: Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,
 - Oda: Ticaret ve sanayi odası, ticaret odası, sanayi odası ve deniz ticaret odasını,
 - Borsa: Ticaret borsası ve ürün ihtisas borsası unvanını taşıyan ürün borsalarını,
 - Birlik: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğini,
 - Personel: Oda, borsa ve Birlikte çalışanları,
- İfade eder.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Borsalar

BİRİNCİ BÖLÜM

Ticaret Borsalarına İlişkin Genel Esaslar

Ticaret borsaları

Madde 28- Ticaret borsaları, bu Kanunda yazılı esaslar çerçevesinde borsaya dahil maddelerin alım satımı ve borsada oluşan fiyatlarının tespit, tescil ve ilânı işleriyle meşgul olmak üzere kurulan kamu tüzel kişiliğine sahip kurumlardır.

Kambiyo ve kıymetli madenlerle ilgili borsalar bu Kanun kapsamı dışındadır.

Borsanın kuruluşu

Madde 29- Borsalar ticarî ihtiyaçların gerekli kıldığı illerde, Birliğin olumlu görüşü üzerine Bakanlıkça kurulur.

Ülke, bölge ve uluslararası düzeyde faaliyet göstermek üzere özel nitelikli borsalar da kurulabilir.

Bölge borsaları kurulabilmesi; bölge illerindeki toplam üye sayısının yarısından fazlasının, Birliğe yazılı müracaatı veya borsa meclislerinin ayrı ayrı üye tam sayısının üçte ikisinin kararı ve Birliğin olumlu görüşü üzerine Bakanlığın kararı ile gerçekleşir. Bölge borsasının kurulması ile kurucu borsalar şube haline dönüşür.

Ülke ve bölge borsaları da, ticaret borsalarına ilişkin hükümlere tâbidir.

Borsalar, Birliğin olumlu görüşü alınarak Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenecek borsacılık şartlarını esas alan ortak kriterler doğrultusunda, yapılacak hizmete uygun ve yeterli örgütlenme, alt yapı, donanım ve gerekli personeli sağlamak zorundadırlar.

Borsaların niteliklerine göre sınıflandırılması, Birliğin olumlu görüşü alınarak Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Dışarıda yerleşik kişiler, uluslararası nitelikteki borsalarda işlem yapabilir.

Borsaların çalışma alanları

Madde 30- Borsanın çalışma alanı, bulunduğu il sınırlarıdır. Bu çalışma alanı, çevre illeri de kapsayacak şekilde ve o illerde borsa kuruluncaya kadar geçerli olmak üzere, Birlik Yönetim Kurulu tarafından genişletilebilir veya daraltılabilir.

Borsa şubeleri

Madde 31- Bölge ticaret borsaları kapsadıkları çalışma alanlarında şube kurabilirler. Borsalar, çalışma alanları içinde borsa meclisi kararıyla şubeler açabilirler.

Şubelerin bulunduğu il ve ilçede faaliyet gösteren borsa üyeleri arasından yargı gözetiminde yapılacak seçimle en az on kişilik meclis oluşturulur. Meclis üyeleri kendi aralarından bir başkan ile bir başkan yardımcısı ve beş kişiden oluşan yönetim kurulu üyelerini seçer. Aynı sayıda yedek üyeler seçilir. Yönetim kurulu, kendi arasından bir şube başkanı ve başkan yardımcısı ile bir sayman belirler.

Borsalar, yönetim kurulunun teklifi ve meclislerinin onayı ile bazı yetkilerini şube meclisine devredebilirler.

Bölge borsasının kurulması ile kurucu il borsaları şube haline dönüşür. İlçe borsaları, kendi meclislerinin üye tam sayısının üçte ikisinin kararıyla il borsasının şubesine dönüşebilirler.

Şubelerin kuruluş ve işleyişi, bütçeleri, borsaların görevlerinden hangilerinin şubeler tarafından yerine getirileceği ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Birlikçe hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Borsaya kayıt zorunluluğu

Madde 32- Ticaret borsası kotasyonuna dahil maddelerin alım veya satımı ile uğraşanlar, buldukları yerin borsasına kaydolmak zorundadırlar. Buna uymayanların kayıtları, borsaca re'sen yapılır ve kendilerine tebliğ edilir. Meslek gruplarına göre yapılacak bu üye kayıtları, elektronik ortamda Bakanlık ve Birlik bünyesinde düzenlenen ortak veri tabanında güncel olarak tutulur.

Borsaya kayıt zorunluluğunda olanların durumlarında meydana gelen ve Türk Ticaret Kanununa göre tescil ve ilânı gereken her türlü değişikliğin, gerçekleşmesinden itibaren bir ay içinde kayıtlı oldukları borsalara bildirilmesi gerekir. İlgili sicile tescili zorunlu olup da kanunî şekil ve sürede tescil ettirilmemiş olan bir hususu haber alan ilgili borsa, bu zorunluluğu yerine getirmeyenlerin durumlarını gerekli sicil değişikliklerinin yapılması için ilgili sicil memurluğuna bildirir. Sicil memurluğu, bu bildirim üzerine gerekli işlemleri yapmakla yükümlüdür.

Merkezî borsa çalışma alanı dışında bulunmakla beraber, borsa çalışma alanı içinde faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişilerin, ticaret veya esnaf siciline tescil edilmiş ya da edilmemiş şube, irtibat bürosu, fabrika, temsilcilik, depo, alım satım yeri ve buna benzer ünitelerinin de borsaya kaydolmaları gerekir.

İçinde bulunulan yıldan önceki son iki yıldan itibaren adresleri ve durumları tespit edilemeyen ve içinde bulunulan yıldan önceki son iki yılda, borsa maddeleri üzerine alım satımı bulunmayan üyelerin isimleri, borsa meclisi kararıyla meslek grupları ve seçmen listelerinden silinir, aidat tahakkukları durdurulur ve bunlar borsa hizmetlerinden yararlanamazlar.

Yukarıdaki fıkrada anılan borsa meclisi kararını takip eden yılbaşından itibaren iki yıl içinde, ilgilinin üyesi bulunduğu borsaya müracaatla adres ve durumunu bildirmemesi halinde, borsa yönetim kurulunun teklifi ve meclis kararıyla borsadan kaydı silinir. Bu süre içinde durumunu bildirenlerin aidat tahakkukları başlatılır. Ancak bunlar aidat borçlarını ödemedikçe seçmen listelerine tekrar kaydedilemezler.

Borsaya dahil maddelerin üretici veya seri halde üretim yapmaksızın doğrudan tüketiciye satış yapan imalatçıları, borsalara kaydolmaksızın dahi kendi mallarını borsada satabilirler.

Borsada ehliyet, temsil ve imza yetkisi

Madde 33- Borsalar; taşınır ve taşınmaz mal almaya, satmaya, inşa, ifraz, tevhit ve rehin etmeye, ödünç para almaya, kamulaştırma yapmaya, sosyal faaliyetleri desteklemeye, özendirilmeye, bağış ve yardımlarda bulunmaya, okul ve derslik yapmaya, burs vermeye, bu Kanun hükümleri çerçevesinde şirket ve vakıf kurmaya veya kurulu şirketlere ortak olmaya ve benzeri hukukî işlemler yapmaya yetkilidirler.

Borsanın hukukî temsilcisi yönetim kurulu başkanıdır.

Borsayı, yönetim kurulu başkanı ile en az bir yönetim kurulu üyesinin veya genel sekreterin ortak imzaları bağlar.

Borsanın görevleri

Madde 34- Borsanın görevleri şunlardır:

- a) Borsaya dahil maddelerin, borsada alım satımını tanzim ve tescil etmek.
- b) Borsaya dahil maddelerin borsada oluşan her günlük fiyatlarını usulü dairesinde tespit ve ilân etmek.
- c) Alıcı ve satıcının, teslim ve teslim alma ile ödeme bakımından yükümlülüklerini, muamelelerin tasfiye şartlarını, fiyatlar üzerinde etkili şartları ve ihtilaf doğduğunda ihtiyari tahkim usullerini gösteren ve Birliğin onayıyla yürürlüğe girecek genel düzenlemeler yapmak.
- d) Yurt içi ve yurt dışı borsa ve piyasaları takip ederek fiyat haberleşmesi yapmak, elektronik ticaret ve internet ağları konusunda üyelerine yol göstermek.
- e) 51 inci maddedeki belgeleri düzenlemek ve onaylamak.
- f) Borsaya dahil maddelerin tiplerini ve vasıflarını tespit etmek üzere lâboratuvar ve teknik bürolar kurmak veya kurulmuşlara iştirak etmek.
- g) Bölgeleri içindeki borsaya ilişkin örf, adet ve teamülleri tespit etmek, Bakanlığın onayına sunmak ve ilân etmek.
- h) Borsa faaliyetlerine ait konularda ilgili resmî makamlara teklif, dilek ve başvurularda bulunmak; üyelerinin tamamı veya bir kesiminin menfaati olduğu takdirde bu üyeleri adına veya kendi adına dava açmak.
- i) Rekabeti bozucu etkileri olabilecek anlaşma, karar ve uyumlu eylem niteliğindeki uygulamaları izlemek ve tespiti halinde ilgili makamlara bildirmek.
- j) Mevzuatla bakanlıklara veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarına verilen işlerin, bu Kanunda belirtilen kuruluş amaçları ve görev alanı çerçevesinde borsalara tevdi halinde bu işleri yürütmek.
- k) Üyelerinin ihtiyacı olan belgeleri vermek ve bunlara ilişkin gerekli hizmetleri yapmak.
- l) Yurt içi fuarlar konusunda yapılacak müracaatları değerlendirip Birliğe teklifte bulunmak.
- m) Sair mevzuatın verdiği görevlerle, ilgili kanunlar çerçevesinde Birlik ve Bakanlıkça verilecek görevleri yapmak.

İKİNCİ BÖLÜM

Borsa Organları, Oluşumları ve Görevleri

Borsa organları

Madde 35- Borsanın organları şunlardır:

- a) Meslek komiteleri.
- b) Meclis.
- c) Yönetim kurulu.
- d) Disiplin kurulu.

Borsa meslek komiteleri

Madde 36- Borsa meslek komiteleri, meslek gruplarınca dört yıl için seçilecek beş veya yedi kişiden; üye sayısı onbini aşan borsalarda beş, yedi, dokuz veya onbir kişiden oluşur. Asıl üyeler kadar da yedek üye

seçilir.

Komite, kendi üyeleri arasından dört yıl için bir başkan, bir başkan yardımcısı seçer.

Meslek komitesi üyeliğine seçilen gerçek kişiler ile tüzel kişilerin gerçek kişi temsilcileri, aynı faaliyet sınırları içinde bulunan odalar ve borsaların meslek komiteleri ile 17.7.1964 tarihli ve 507 sayılı Kanuna göre kurulmuş odaların ancak birinde görev alabilirler.

Mesleklerin gruplandırılmasında uyulacak esaslar ile meslek komitelerinin üye sayılarının tespiti ile diğer hususlar Birlikçe hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Borsa meslek komitelerinin görevleri

Madde 37- Borsa meslek komitelerinin görevleri şunlardır:

a) Konuları dahilinde incelemeler yapmak, faaliyet alanları için yararlı ve gerekli gördükleri tedbirleri, kararlaştırılmak üzere yönetim kuruluna teklif etmek.

b) Meslek komitesiyle ilgili olarak meclis gündeminde yer alan konularda başkan, başkan yardımcısı veya uygun görülen üyelerin, oy kullanmamak üzere meclis toplantısına katılmalarına karar vermek.

c) Faaliyet alanlarına ilişkin olarak, meclis veya yönetim kurulu tarafından bilgi istenmesi halinde, bu konuda araştırma yapmak ve istemi cevaplandırmak.

d) İlgili mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Borsa meclisi

Madde 38- Borsa meclisi, meslek gruplarınca dört yıl için seçilecek üyelerden oluşur. Meslek komiteleri beş kişiden oluşan gruplarda ikişer, yedi kişiden oluşan gruplarda üçer, dokuz kişiden oluşan gruplarda dörder, onbir kişiden oluşan gruplarda beşer meclis üyesi seçilir. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir. En az yedi meslek grubu kurulamayan borsalarda meclisler borsaya kayıtlı olanların kendi aralarından seçecekleri ondört üye ile kurulur. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir. Bu takdirde meslek komitelerinin görevleri meclislerce seçilecek ihtisas komisyonları tarafından yerine getirilir.

Meclis, kendi üyeleri arasından dört yıl için bir başkan, bir veya iki başkan yardımcısı seçer.

Meclis üyeliğine seçilen gerçek kişiler ile tüzel kişilerin gerçek kişi temsilcileri, aynı faaliyet alanında bulunan odalar ve borsaların meclisleri ile 17.7.1964 tarihli ve 507 sayılı Kanuna göre kurulmuş odaların ancak birinde görev alabilirler.

Meclis başkan ve yardımcıları, yönetim ve disiplin kurulu başkanlığına ve üyeliğine seçilemezler.

(İptal beşinci fıkra: Anayasa Mahkemesi'nin 10/1/2013 tarihli ve E.: 2012/128, K.: 2013/7 sayılı Kararı ile.)⁽¹⁾

Borsa meclisinin görevleri

Madde 39- Borsa meclisinin görevleri şunlardır:

a) Borsa yönetim kurulu ve disiplin kurulu üyelerini seçmek.

b) Kendi üyeleri arasından Birlik genel kurul delegelerini seçmek.

c) Yönetim kurulu tarafından yapılacak teklifleri inceleyip karara bağlamak.

d) Çalışma alanları içindeki örf, adet ve teamülleri tespit ve ilân etmek.

e) Aylık mizanı ve aktarma taleplerini incelemek ve onaylamak.

f) Borsada gerçekleştirilen işlemlerden veya üyelerin yapmış oldukları sözleşmede yer alması halinde bu sözleşmelerle ilgili olarak çıkan ihtilafları çözmekle görevli tahkim müesseseleri oluşturmak.

g) Borsa dışında yapılan işlemlerden doğabilecek ihtilafların çözümü için, mahkemeler tarafından istenecek bilirkişi listesini onaylamak.

h) Borsa üyeleri hakkında disiplin kurulu tarafından teklif edilecek cezalara karar vermek.

ı) Yıllık bütçe ve kesin hesapları onaylamak ve yönetim kurulunu ibra etmek, sorumluluğu görülenler hakkında takibat işlemlerini başlatmak.

j) Taşınmaz alımına, satımına, inşa, ifraz, tevhit ve rehnine ve ödünç para alınmasına, kamulaştırma yapılmasına ve bu Kanun hükümleri çerçevesinde şirketlere ortak olmaya karar vermek.

k) Borsa iç yönergesini kabul etmek ve Birliğin onayına sunmak.

l) Borsaya dahil maddelerden hangilerinin, daha sonra tescil ettirilmek şartıyla, borsa yerinin dışında

alınıp satılabileceğini belirlemek ve bu şekilde alınıp satılacak maddelerin otuz günü geçmemek kaydıyla tescil edilmesine ilişkin süreyi belirlemek.

m) Yönetim kurulunca borsaya kayıt zorunluluğuna veya üyelerin derecelerine ilişkin olarak verilecek kararlara karşı yapılan itirazları incelemek ve kesin karara bağlamak.

n) Mesleklere ve sorunlara göre ihtisas komisyonları kurmak.

o) Yurt içi ve dışı sınaî, ticarî ve ekonomik kuruluşlara üye olmak ve kongrelerine delege göndermek.

p) Tahsili imkânsızlaşan alacakların takibinden vazgeçme veya ölen, ticareti terk eden ve borsaya olan aidat borçlarını yangın, sel, deprem ve benzeri tabii afetler gibi iradesi dışında meydana gelen mücbir sebeplerden dolayı ödeme güçlüğü içinde olan üyelerin aidat anapara ve gecikme zammı borçlarının affı ve/veya yeniden yapılandırılmaları ile borsa veya üyeler adına açılacak davalar konusunda yönetim kurulundan gelen teklifleri inceleyip karara bağlamak ve gerekli gördüğünde bu yetkisini yönetim kuruluna devretmek.

r) Borsaya veya Türk ekonomi hayatına önemli hizmetler vermiş kimselere meclisin üye tam sayısının üçte ikisinin kararıyla şeref üyeliği vermek.

s) İlgili mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Borsa yönetim kurulu

Madde 40- Borsa yönetim kurulu, dört yıl için seçilen, meclis üye sayısı yirmiden az olan borsalarda beş; yirmi ile yirmidokuz arasında olanlarda yedi; otuz ile otuzdokuz arasında olanlarda dokuz; kırk ve daha fazla olanlarda onbir kişiden oluşur.

Meclis kendi üyeleri arasından yönetim kurulunun başkanını, asıl ve yedek üyelerini tek liste halinde seçer. Yönetim kurulu, kendi üyeleri arasından dört yıl için bir veya iki başkan yardımcısı ve bir sayman üye seçer.

(İptal üçüncü fıkra: Anayasa Mahkemesi'nin 10/1/2013 tarihli ve E.: 2012/128, K.: 2013/7 sayılı Kararı ile.)⁽¹⁾

Bir borsanın yönetim kurulu başkan veya üyeleri, aynı zamanda başka bir borsa veya odanın meclisinde görev alamaz.

Toplantı gündemi başkan veya yokluğunda yetkilendirdiği başkan yardımcısı tarafından belirlenir. Ayrıca yönetim kurulu üyelerinin en az üçte birinin başvurusu ile en geç toplantının başlamasından önce, gündeme yeni madde eklenir.

Borsa yönetim kurulunun görevleri

Madde 41- Borsa yönetim kurulunun görevleri şunlardır:

a) Mevzuat ve meclis kararları çerçevesinde borsa işlerini yürütmek.

b) Bütçeyi, kesin hesabı ve aktarma tekliflerini ve bunlara ilişkin raporları borsa meclisine sunmak.

c) Aylık hesap raporunu borsa meclisinin incelemesi ve onayına sunmak.

d) Borsa personelinin işe alınmalarına ve görevlerine son verilmesine, yükselme ve nakillerine usulüne uygun olarak karar vermek.

e) Borsa personelinin disiplin işlerini bu Kanunda ve ilgili mevzuatta düzenlenen esas ve usuller çerçevesinde karara bağlamak.

f) Disiplin kurulunun soruşturma yapmasına karar vermek.

g) Bu Kanun uyarınca verilen disiplin ve para cezalarının uygulanmasını sağlamak.

h) Borsada gerçekleştirilen işlemlerden doğacak ihtilafları çözmekle görevli hakem kurulunu belirlemek.

(1) Bu fıkranın yürürlüğü, Anayasa Mahkemesi'nin 10/1/2013 tarihli ve E.: 2012/128, K.: 2013/1 (Yürürlüğü Durdurma) Kararı ile İptal Kararının Resmi Gazete'de yayımlanacağı tarihe kadar durdurulmuş olup, sözkonusu Karar 23/3/2013 tarihli ve 28596 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

1) Borsa dışında yapılan işlemlerden doğabilecek ihtilafların çözümü için, mahkemeler tarafından istenecek hakem ve bilirkişi listelerini hazırlamak ve onaylanmak üzere meclise sunmak.

j) Bu Kanunda ve ilgili mevzuatta öngörülen belgeleri tasdik etmek.

k) Borsanın bir yıl içindeki faaliyeti ve bölgesinin iktisadî durumu hakkında yıllık rapor hazırlayıp meclise sunmak.

l) Hazırladığı iç yönergeyi meclise sunmak.

m) Borsaya ait her türlü incelemeyi yapmak, endeks ve istatistikleri tutmak ve başlıca maddelerin borsada oluşan fiyatlarını tespit etmek ve bunları uygun vasıtalarla ilân etmek.

n) Yüksek düzeyde vergi ve tescil ücreti ödeyen, ihracat yapan, teknoloji geliştiren üyelerini ödüllendirmek.

o) Bütçede karşılığı bulunmak kaydıyla sosyal faaliyetleri desteklemek ve özendirmek, bağış ve yardımlarda bulunmak, burs vermek, meclis onayı ile okul ve derslik yapmak.

p) Bu Kanunla ve sair mevzuatla borsalara verilen ve özel olarak başka bir organa bırakılmayan diğer görevleri yerine getirmek.

Borsa yönetim kurulunun yetkilerinin devri

Madde 42- Borsa yönetim kurulu, gerekli hallerde, yetkilerinden bir kısmını başkana, üyelerinden birine veya birkaçına yahut genel sekretere devredebilir.

Borsa disiplin kurulu

Madde 43- Borsa disiplin kurulu, meclisçe dört yıl için, borsaya kayıtlı olanlar arasından seçilen altı asıl ve altı yedek üyeden oluşur.

Disiplin kurulu, seçimden sonraki ilk toplantısında, üyeleri arasından bir başkan seçer. Başkanın bulunmadığı zamanlarda, en yaşlı üye kurula başkanlık eder.

Disiplin kurulu üyelerinde aranılacak şartlar, Birliğin uygun görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Borsa disiplin kurulunun görevleri

Madde 44- Borsa disiplin kurulunun görevleri şunlardır:

a) Borsa üyelerinin disiplin soruşturmalarını bu Kanunda ve ilgili mevzuatta öngörülen usul ve esaslara uygun olarak yürütmek.

b) Meclise, borsa üyeleri hakkında disiplin ve para cezası verilmesini önermek.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Borsa İşlemleri

Borsaya tâbi maddeler ve alım satımları

Madde 45- Ticaret borsalarında yeterli arz ve talebi bulunan, dayanıklı ve stoklanabilir nitelikteki misli mallar, numune veya tipler üzerinden toptan alınıp satılır. Tipi tespit edilmemiş olan mallarla misliyattan olup yerel ihtiyaçları karşılayan maddeler ile canlı veya kesilmiş hayvanlar da borsaya tâbi maddeler arasına alınabilir.

Döviz ve kıymetli madenler bu Kanun kapsamı dışındadır.

Borsa kurulan yerlerde, hangi malların borsada alım ve satımının zorunlu olduğu ve bunların en az miktarları, borsa meclisinin teklifi ve Birliğin uygun görüşü üzerine Bakanlıkça belirlenir ve ilgili borsa tarafından yerinde ilân olunur. Bakanlık, değişen piyasa şartlarında, borsada yeterli arz ve talebi bulunmayan veya ticarî teamüllere göre borsalarda alım satıma konu olmayan malları, genel olarak veya borsalar itibarıyla borsaya tâbi maddeler arasından çıkarabilir, ticaret borsalarının, bölge ticaret borsalarının ve ürün ihtisas borsalarının kotasyonunda yer alacak veya almayacak ürünleri ve borsaya tâbi maddelerin en az alım satım miktarlarını yeniden belirleyebilir. Bakanlığın bu konudaki kararları da borsalar tarafından yerinde ilân edilir.

(1) Bu fıkranın yürürlüğü, Anayasa Mahkemesi'nin 10/1/2013 tarihli ve E.: 2012/128, K.: 2013/1 (Yürürlüğü Durdurma) Kararı ile İptal Kararının Resmi Gazete'de yayımlanacağı tarihe kadar durdurulmuş olup, sözkonusu Karar 23/3/2013 tarihli ve 28596 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Borsa çalışma alanı içinde borsaya tâbi maddelerin en az miktarlarının üzerinde kalan miktarlarının alım ve satımının, belirlenen borsa yerinin dışında yapılması yasaktır. Bu maddelerin, en geç muamele yapıldığı günü takip eden otuz gün içinde borsaya tescil ettirilmesi şartı ile borsa yerinin dışında alınıp satılmasına meclisçe önceden karar verilebilir. Ancak Birlik, borsalarca alınacak bu gibi istisnai kararları kısmen veya tamamen, geçici veya sürekli olarak yürürlükten kaldırabilir.

Borsa işlemlerinin tescili

Madde 46- Borsaya tâbi maddelerin en az miktarları üzerinde yapılan alım satım muamelelerinin borsalara tescili zorunludur. Elektronik ticaret yoluyla yapılan satışlar da bu madde kapsamındadır.

Borsalarca gösterilen yerlerde yapılan işlemler aynı gün, borsa dışında alınıp satılmasına müsaade edilen maddelere ait işlemler en geç otuz gün içinde tescil ettirilir. Geçerli bir neden olmaksızın belirtilen sürelerde tescil zorunluluğunun yerine getirilmemesi durumunda, tescil ücreti yüzde elli fazlasıyla tahsil olunur.

Borsaya tâbi olmamakla birlikte yeterli arz ve talebi bulunan, misli nitelikte tarımsal ürünlerin alım satım işlemleri, alıcı veya satıcının talebine bağlı olarak borsaya tescil edilebilir. Borsaya tâbi maddelerle ilgili alivve ve vadeli alım satım işlemlerine ilişkin tip sözleşmeler ticaret borsalarınca hazırlanır. Buna göre düzenlenecek sözleşmeler ticaret borsalarına tescil ettirilir. Bu Kanun hükümlerine tâbi olarak düzenlenen sözleşme, ürün senedi ve benzeri belgeler, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca düzenlenen vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri gibi değerlendirilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin esaslar Birlikçe çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Tescil yükümlülüğü aşağıdaki şekilde yerine getirilir:

a) Alıcı ve satıcının aynı borsanın çalışma alanı içinde bulunmaları halinde, işlem borsa örf ve adetlerine göre tespit olunan tarafça o borsaya tescil ettirilir ve tescil ücreti ödenir. Tescil ile yükümlü olan tarafın yokluğu halinde, diğer taraf tescili yaptırmak ve ücretini ödemekle yükümlüdür.

b) Alıcı ve satıcıdan birinin borsanın çalışma alanı içinde, diğerinin dışında olması halinde;

1) İki tarafın bulunduğu yerde borsa mevcut ve mal her iki borsaya tâbi ise ve işlem de yazışma, telgraf, telefon, teleks ile yapılmış veya elektronik ortamda gerçekleştirilmişse, sözleşmenin kabul ile tamam olduğu yerdeki tarafça o yer borsasına tescil ettirilir ve ücreti ödenir. Sözleşmenin nerede kabul ile tamam olduğu tespit edilemediği takdirde, işlem satıcının merkezinin bulunduğu yerdeki borsaya, satıcı tarafından tescil ettirilir ve ücreti ödenir.

2) Taraflardan birinin bulunduğu yerde borsa mevcut değil veya borsa mevcut olmasına rağmen, mal o borsaya dahil değil veya taraflardan biri yurt dışında ise, işlem diğer tarafça kendi merkezinin bulunduğu yer borsasına tescil ettirilir ve ücreti ödenir.

c) Borsaya kayıtlı üyeler, borsanın çalışma alanı dışında yaptıkları ve bu fıkrada belirlenen tescil işlemleri dışında kalan alım veya satımları, kayıtlı buldukları borsalara tescil ettirir ve ücretini öderler.

d) Borsanın çalışma sınırları dışında alım satım yapan taraflardan biri tacir veya sanayici sıfatını haiz olmayan üretici ise, tescil zorunluluğu ve tescil ücretini ödeme yükümlülüğü tacir ve sanayici olan diğer tarafa aittir. Alım satım yapan tarafların her ikisi de tacir veya sanayici sıfatını haiz olmayan üretici ise, tescil zorunluluğu uygulanmaz.

Tescil ücretinin oranı, malın alım satım değeri üzerinden azamî binde ikidir ve bu oranı borsa meclisi belirler. İşlem başına alınacak toplam tescil ücreti tavanı, yıllık aidat tavanının yüzde onundan az ve tamamından fazla olamaz. Ürün senedi tescil ücreti oranı ise alım satım değeri üzerinden en çok onbinde beştir.

İhracatın tescilinden ücret alınmaz.

Borsalar, üyelerinin alım satımlarının tamamını tescil ettirip ettirmediklerini denetlemeye yetkilidirler. Bu amaçla hâkim kararıyla üyelerinin ilgili defter ve evrakını inceleyebilirler.

Bu maddenin uygulanmasına ait usul ve esaslar, Birlik tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Borsada alım satım yapanlar

Madde 47- Kendi adına ve başkasının hesabına borsada alım satım yapanlara borsa komisyoncusu; başkasının adına ve hesabına vekil sıfatıyla borsada alım satım yapanlara borsa ajanı; borsa alım satımlarında yalnız aracılık yapanlara borsa simsarı denir. Bunlar, borsaya dahil olmayan maddeler üzerinde borsa dışında işlem yapabilirler.

Borsaya dahil maddeler üzerindeki spot piyasa işlemlerinde, borsaya kayıtlı olanların kendileri, borsaya kayıtlı olmayan üretici ve imalatçılarla birinci fıkrada yer alan aracılardan başkalarının borsada işlem ve faaliyette bulunmaları yasaktır. Borsa komisyoncusu, ajan veya simsar olarak kayıtlı olmadığı halde borsaya dahil maddeler üzerinde, bunların yapabileceği işlemleri yapanlardan bu işleme ait tescil ücreti beş misli tahsil olunur.

Gerçek ve tüzel kişi tacir olarak borsadaki spot piyasada faaliyet gösterecek aracılardan, bunlardan tüzel kişilerin kuruluş, görev ve yetkileri ile gerçek ve tüzel kişi aracılarda aranılacak nitelikler, çalışma usul ve esasları, hakları, uymakla yükümlü buldukları kurallar ile bu kurallara aykırı eylemleri tespit olunan araçlara uygulanacak olan ve bu Kanunda öngörülen disiplin ve para cezaları ve aracılık faaliyetlerinin düzenlenmesine ilişkin diğer hususlar, Birlikçe hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Borsa komisyoncusu, ajan ve simsarların aracılık ettikleri işlemlerden alacakları ücretler, alım satım tutarının binde beşini ve yıllık aidat tavan ücretini geçmemek üzere, borsa meclisince tespit edilir ve Birlikçe onaylanır.

Borsa işlemlerine ilişkin yönetmelikler

Madde 48- Borsalarda alım satım işlemlerinin nasıl yapılacağı, yönetim kurullarınca hazırlanıp meclislerce onaylanacak yönetmeliklerde gösterilir.

Alivire ve vadeli alım satım yapılan borsaların uygulayacakları usuller, Birlikçe hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ticaret Borsalarının Gelirleri ve Bütçe

Borsa gelirleri

Madde 49- Borsanın gelirleri şunlardır:

- a) Kayıt ücreti.
- b) Yıllık aidat.
- c) Muamele tescil ücreti.
- d) Yapılan hizmetler karşılığı alınan ücretler.
- e) Belge bedelleri.
- f) Yayın gelirleri.
- g) Bağış ve yardımlar.
- h) Para cezaları.
- ı) Misil zamları.
- j) Menkul, gayrimenkul sermaye iradı, şirket kârları ve döviz gelirleri.
- k) Sair gelirler.

Borsaya kayıt ücreti ve yıllık aidat

Madde 50- Üyeler borsaya kayıt sırasında kayıt ücreti ve her yıl için yıllık aidat ödemekle yükümlüdür.

Kayıt ücreti ile yıllık aidat, onaltı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgarî ücretin brüt tutarının yüzde onundan az, yarısından fazla olamaz.

Kayıt ücretinin alındığı yıl için ayrıca yıllık aidat alınmaz. Kayıt ücreti ve yıllık aidat miktarları Birlikçe çıkarılacak yönetmelikle gösterilecek usullere göre belirlenecek dereceler üzerinden ve tarifelere göre tespit olunur. Tarifeler, borsa yönetim kurulunun teklifi ve meclisin onayı ile yürürlüğe girer.

Derecelerini durumlarına uygun bulmayanlar, yönetmelikte gösterilecek usullere göre ve on gün içinde borsa meclisine itiraz edebilirler. İtirazlar meclisçe karara bağlanıncaya kadar kayıt ücreti ve yıllık aidatın ihtilafı kısmı tahsil olunmaz.

Yıllık aidat her yılın haziran ve ekim aylarında iki eşit taksitte ödenir. Yıl içinde kaydedilenlerin kayıt ücreti ile önceki yıldan itibaren geçerli olarak kaydedilmesi gerekenlerin kayıt ücretleri ve yıllık aidatları, durumun kendilerine tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir.

Şubelere kayıtlı üyeler, bu maddede belirlenen kayıt ücreti ve aidatların yarısı kadar ödeme yaparlar.

Ücretler ve belge bedelleri

Madde 51- Borsalarca verilen hizmetler ile onaylanan ve düzenlenen belgeler karşılığında alınan ücretlerin oran ve miktarı, maktu ücretlerde yıllık aidat tavanını geçmemek, nispi ücretlerde bu tavanı aşmamak ve binde beşten fazla olmamak kaydıyla borsa yönetim kurulunun teklifi ve meclisin onayı ile yürürlüğe konulacak tarifelerle tespit olunur. Borsaca verilen hizmetin dışarıdan satın alınması halinde, satın alınan hizmetin bedeli bu tavanın iki katını geçmemek üzere ücrete eklenecek şekilde tahsil edilir.

Borsalarca düzenlenecek veya onaylanacak belgeler ile verilecek hizmetler şunlardır:

- a) Eksper raporları.
- b) Analiz raporları.
- c) Borsaya dahil maddelerin fiyatlarına ilişkin belgeler.
- d) Makbuz senedi, varant ve malı temsil eden diğer senetler.
- e) Teamüller hakkında istenen belgeler.
- f) Fatura onayları.
- g) Borsaya kayıtlı olanların tatbik imzalarının onayı.
- h) Vadeli satış ve alivre sözleşmelerindeki imzaların onayı.
- ı) Borsaya kayıtlı olanlara ait kayıt ve sicil suretleri.
- j) Borsaya dahil mallara ve borsa işlemlerine dair istenecek diğer belgeler.
- k) Borsaya dahil maddelerin ölçülmesi ve tartılması için gerekli tesisatı olan borsalarca bu konuda verilecek hizmetler.
- l) Gerekli tesisatı bulunan borsalarca verilecek depolama ve muhafaza hizmetleri.
- m) Yerli malı belgesi.
- n) Diğer hizmetler.

Borsa bütçesi

Madde 52- Borsa bütçesi, Birlikçe hazırlanacak tipe ve tespit olunacak muhasebe usullerine uygun olarak, yönetim kurulunca hazırlanır ve meclisçe onaylanır.

Bütçe, takvim yılına göre düzenlenir.

Bütçeden harcama, yönetim kurulu başkanı veya yetkilendirdiği yardımcısı ve genel sekreterin veya sayman üyenin ortak imzası ile yapılır.

Yönetim kurulunun önerisi üzerine meclisçe saptanan miktar kadar harcama, sonradan yönetim kurulunun onayına sunulmak şartıyla, genel sekreter tarafından re'sen yapılabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ürün İhtisas Borsaları

Ürün ihtisas borsaları

Madde 53- (Değişik birinci fıkra: 6/12/2012-6362/143 md.) Ekonomik gereklilikler gözetilerek güven, serbest rekabet ve istikrar içinde, kotasyonundaki bir veya birden çok ürünün arz ve talebini buluşturan; yürürlükteki ürün standartlarına göre tasnif edilmiş ürünlerin, kendilerince organize edilen fiziki veya elektronik mekânlarda alım satımına aracılık eden; ürünlerin gerek fiziki, gerekse ürünü temsilen lisanslı depo işletmelerince çıkarılan ürün senetleri ve alivre sözleşmelerin ticaretini yürütebilen; işlemlere ilişkin güvenilir kayıt ve saklama imkânları bulunan; oluşan fiyatları, ürettiği bilgileri, diğer benzer ve alternatif piyasaları izleyebilecek ve duyurabilecek bilgi işlem, teknik ve elektronik donanım, kurumsal ve mali altyapıya sahip olan; faaliyet alanı ulusal veya uluslararası olabilen anonim şirket statüsünde ürün ihtisas borsaları Bakanlık ve Sermaye Piyasası Kurulunun teklifi üzerine, Bakanlar Kurulu kararı ile kurulur. Ürün ihtisas borsaları kendilerinin ya da bünyelerindeki piyasaların işletilmesi ve/veya yönetilmesi için Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine tabi olan bir ya da birden fazla piyasa işleticisi ile anlaşma yapabilirler. Bu anlaşma, Bakanlık ve Sermaye Piyasası Kurulu onayı olmaksızın hüküm ifade etmez. Verilen onay üzerine piyasa işleticileri borsa ile yapılan anlaşma çerçevesinde ürün ihtisas borsasının sahip olduğu hakları kullanır ve Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuatta öngörülen yükümlülüklerinin yerine getirilmesini temin ederler.

Kuruluş izni alan şirkete, bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan yönetmelikler ile öngörülen şartları taşıdığıının tespiti halinde Bakanlıkça faaliyet izni verilir. Faaliyet izni alan şirket, ürün ihtisas borsası anonim şirketi unvanıyla faaliyet gösterir.

Ticaret borsaları, kurulmuş veya kurulacak ürün ihtisas borsalarına ortak olabilir veya aralarındaki sözleşme uyarınca bunların acentesi olarak çalışabilirler.

Ürün ihtisas borsalarının yönetim kurulunun bir üyeliği için Bakanlıkça atama yapılır.

Ürün ihtisas borsaları ve ticaret borsaları, lisanslı depo işletmeciliği yapan şirketler kurabilir ve ortak olabilir.

Ürün senetlerine ilişkin; alım satımın tescili, devir ile bedelinin ödenmesi, alıcı ve satıcı ile üçüncü şahısların haklarının korunması, yükümlülüklerinin yerine getirilmesi ve alım satıma ilişkin diğer hususlar, borsanın sorumluluğunda olup, bu işlemlerden dolayı doğan zararlar borsa tarafından tazmin edilir.

Alivre sözleşmeler, Türk Ticaret Kanununun 743 üncü maddesinde belirtilen cirosu kabil olan diğer senetler gibi ciro edilebilir. Bu sözleşmelerde aranacak şartlar ile alivre alım satımlarda aranacak usul ve esaslar, ilgili borsaca hazırlanıp, Birliğin görüşü alınarak Bakanlıkça onaylanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Alivre sözleşmeler ile lisanslı depolarca düzenlenen kıymetli evrak hükmündeki ürün senetleri ve ürünü temsil eden benzer senetlerin alım satımı ve rehni gibi işlemlerin ürün ihtisas borsalarında kontrolü ve tescili zorunludur. Ancak, kota edilerek ilgili ürün senedinin ve alivre sözleşmelerin alınıp satıldığı bir ürün ihtisas borsası faaliyette bulunmuyorsa bunlar teknik, kurumsal ve malî alt yapısının yeterliliği tespit edilen ve Bakanlıktan izin alan ticaret borsalarında işlem görür. Borsada tescil gerçekleşmedikçe ürün mülkiyeti başkasına devredilemez .

(Mülga dokuzuncu fıkra: 6/12/2012-6362/143 md.)

Ürün ihtisas borsalarının, bu Kanunda yazılı görevlerini yerine getirebilmek için yeterli alt yapı, sermaye ve ortaklık yapısı, üyelik, teknik donanım, uzman personel, organizasyon, hizmet birimleri, kayıt sistemi, diğer oda ve borsalarla ve Birlikle ilişkileri, temsilci ve delege görevlendirmeleri, organlarda temsil edilmeleri, bunların kuruluş, faaliyet ve denetimlerine ilişkin usul ve esaslar, Birliğin görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Bakanlık, bu maddede belirtilen görev ve işlevleri yapacak ürün ihtisas borsalarının güven, açıklık ve istikrar içinde faaliyet göstermesine, verecekleri hizmet ve karşılığında alacakları ücret ve komisyonlara ilişkin düzenlemeler yapmaya, mevzuata aykırılık veya kamu menfaatinin korunması ya da olağan dışı menfi durumlarda uyarma, talimat verme, her türlü tedbiri alma, faaliyetlerinin bir veya birkaçını durdurma, faaliyet iznini askıya alma veya iptal etme, mahkeme kararıyla yönetimine ve malvarlığına el koyma, tasfiyesini istemeye yetkilidir.

(Ek fıkra: 6/12/2012-6362/143 md.) Makul bir ekonomik veya finansal gerekçeyle açıklanamayan, ürün ihtisas borsalarının güven, açıklık ve istikrar içinde çalışmasını bozacak nitelikteki eylemler bir suç oluşturmadığı takdirde piyasa bozucu eylem sayılır. Piyasa bozucu eylemleri gerçekleştirenler hakkında Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca idari para cezası uygulanır.

(Ek fıkra: 6/12/2012-6362/143 md.) Ürün senetleri ve alivre sözleşmelerin ürün ihtisas borsalarında alım satımına aracılık edilmesine, aracılardan yetkilendirilmesi ile bu yetkinin askıya alınması ve iptaline, aracılardan gözetim ve denetimine ve ürün senetleri ve alivre sözleşmeler üzerindeki aracılık hizmetlerine dair diğer işlemlere ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ve Sermaye Piyasası Kurulunun birlikte çıkaracağı yönetmeliklerle düzenlenir.

(Ek fıkra: 6/12/2012-6362/143 md.) Ürün senetleri ve alivre sözleşmeler üzerinde gerçekleştirilen işlemler üzerindeki gözetim ve denetim faaliyetleri Bakanlık ve Sermaye Piyasası Kurulunun müştereken çıkaracağı bir yönetmelikle düzenlenir. Bu faaliyetler neticesinde ortaya çıkan hususlara ilişkin olarak alınacak tedbirler ve yapılacak işlemler, Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuata tabidir.

BEŞİNCİ KISIM
Müşterek Hükümler
BİRİNCİ BÖLÜM
Personel

Oda, borsa ve Birlik personeli

Madde 73- Oda, borsa, Birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilenler bu Kanunda yer alan hükümler dışında 4857 sayılı İş Kanununa tâbidir.

Oda ve borsa genel sekreteri⁽¹⁾

Madde 74- Odalar ve borsaların işlerini yürütmek üzere bir genel sekreter görevlendirilir. Genel sekreterin aşağıda belirtilen nitelikleri haiz olması gerekir:

a) Türk vatandaşı olmak.

b) (**Mülga: 23/1/2008 – 5728/578 md.**)

c) Askerlikle ilişkisi bulunmamak.

d) (**Değişik: 30/7/2008 – 5795/2 md.**) Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle ya da devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, (...) ⁽¹⁾ zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı, haksız mal edinme suçlarından hapis cezasına mahkûm olmamak.

e) Görevini devamlı yapmasına engel olabilecek hastalığı, zihinsel veya bedensel engeli bulunmamak.⁽²⁾

f) Mühendislik, iktisat, işletme, maliye, hukuk ve kamu yönetimi gibi alanlarda en az dört yıllık yüksek öğrenim kurumu mezunu olmak.

g) Kamuda veya özel sektörde en az beş yıl iş tecrübesine sahip olmak.

Genel sekreter ve yardımcılarını yönetim kurulu kararıyla atanır. Genel sekreter yardımcılarında da genel sekreterde aranan koşullar aranır.

Genel sekreter, yönetim kurulunun izni ile harcama yetkisi dahil görev ve yetkilerinden bir bölümünü her faaliyet yılının başında yeniden tespit edilmek üzere yardımcılarına devredebilir.

Genel sekreter, oda ve borsa personelinin disiplin ve sicil amiridir. Genel sekreter, meclis ile yönetim kurulu toplantılarına ait tutanakları düzenler, odanın veya borsanın iç çalışmalarını yazı işlerini düzenler ve yönetir, oda veya borsa personeline gerekli emir ve talimatları verir ve çalışmalarını denetler, yönetim kurulu veya başkan tarafından verilen diğer görevleri yerine getirir.

Birlik Genel Sekreteri

Madde 75- Yönetim Kurulunca, Birliğin işlerini yürütmek üzere, oda ve borsa genel sekreterleri için aranan nitelikleri haiz ve asgarî bir yabancı lisanı çok iyi derecede bilen bir Genel Sekreter atanır. Gerektiğinde yönetim kurulu bir veya daha fazla genel sekreter yardımcısı atayabilir. Genel sekreter yardımcılarında da Genel Sekreter için aranan nitelikler aranır.

Genel Sekreter, yönetim kurulunun izni ile harcama yetkisi dahil görev ve yetkilerinden bir bölümünü her faaliyet yılının başında yeniden tespit edilmek üzere yardımcılarına devredebilir.

Genel Sekreter, Birlik personelinin disiplin ve sicil amiridir. Genel Sekreter, Yönetim Kurulu toplantılarına ait tutanakları düzenler, Birliğin iç çalışmalarını yazı işlerini düzenler ve yönetir, Birlik personeline gerekli emir ve talimatları verir ve çalışmalarını denetler, Yönetim Kurulu ve Birlik Başkanı tarafından verilen diğer görevleri yerine getirir.

Cezai takibat

Madde 76- (Değişik: 23/1/2008 – 5728/539 md.)

Odalar, borsalar ve Birliğin organ üyeleri ile personeli, görevlerini yerine getirirken görevleriyle ilgili suç teşkil eden fiil ve hareketlerinden, bu kuruluşların paralarıyla para hükmündeki evrak, senet ve sair varlıkları ile muhasebe ve muamelata ilişkin her çeşit defter ve evrak ile ilgili olarak işledikleri suçlardan dolayı kamu görevlisi olarak cezalandırılırlar.

İKİNCİ BÖLÜM

Malî Hükümler

Tahsilat

Madde 77- Süresinde ödenmeyen kayıt ücretleri, yıllık aidat, munzam aidat, navlun hâsılatından alınacak oda payları, borsa tescil ücreti ve Birlik aidatına 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca günlük gecikme zammı tahakkuk ettirilir.

Kayıt ücretleri, yıllık aidat, munzam aidat, navlun hasılatından alınacak oda payları ve Birlik aidatı ile borsa tescil ücreti ve bunlara ait kesinleşen gecikme zamları ile para cezalarının tahsiline ilişkin olarak oda, borsa ve Birlik Yönetim Kurulunca verilen kararlar ilâm hükmünde olup, icra dairelerince yerine getirilir.

Kayıt ücretleri, yıllık aidat, munzam aidat, navlun hasılatından alınacak oda payları ve Birlik aidatı ile borsa tescil ücreti ve bunlara ait kesinleşen gecikme zamları ile para cezalarının tahsil zamanaşımı süresi beş yıldır.

Bütçelerden ayrılacak paylar

Madde 78- Odalar, borsalar ve Birlikçe hazırlanan bütçelerde;

a) Genel Kurul kararıyla, Türkiye Odalar, Borsalar ve Birlik Personeli Sigorta ve Emekli Sandığı Vakfına ödenmek üzere yüzde bir oranında,

b) Bakanlık iç ticaret hizmetlerini geliştirmek üzere her yıl yüzde biri geçmemek üzere,
Pay ayrılır.

Bu şekilde ayrılacak payların kullanma esasları ve uygulaması yönetmelikle düzenlenir.

Birlik ile oda ve borsaların bütçelerinde temsil, gezi, konaklama, seyahat, yevmiye ve huzur hakkı gibi harcamaları için ayıracakları pay bütçelerinin yüzde yirmisini, personel harcamaları için ayrılan pay ise bütçelerinin yüzde kırkını geçemez.

İhale işleri ve hizmet alımı

Madde 79- Odalar, borsalar ve Birliğin mal ve hizmet alımları ile yapım işleri ve satımlarının tâbi olduğu usul ve esaslar açıklık, şeffaflık ve serbest rekabet ilkeleri gözetilerek, Birlikçe çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Odalar, borsalar ve Birlik, istisna ve vekâlet akdi ile hizmet alımı yapabilir.

Kamulaştırma, şirket ve vakıf kurma

Madde 80- Odalar, borsalar ve Birlik amaçlarını gerçekleştirmek ve faaliyet konuları ile sınırlı olmak şartı ile yetkili organlarının kararı ve Bakanlığın izni ile kamulaştırma yapabilirler. Kamu yararı kararı Bakanlıkça verilir.

Odalar, borsalar ve Birlik, bu Kanunda öngörülen ekonomik nitelikli görevlerini yapmak, meslek mensuplarının müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak ve mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak amaçlarıyla sınırlı olarak ve Bakanlığın izni ile kurulmuş veya kurulacak şirketlere iştirak edebilirler. Odalar, borsalar ve Birlik, amaçlarına uygun olarak eğitim ve öğretim kurumları kurmak üzere vakıf kurabilirler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Oda, Borsa ve Birlik Organlarının

Seçim Usulü

Seçimlere ilişkin genel esaslar

Madde 81- Oda, borsa ve Birlik organları ile şubelerinin seçimleri, bu Kanunda yazılı esas ve usullere göre, elektronik ortamda Bakanlık ve Birlik bünyesinde düzenlenen ortak veri tabanında Birliğe bağlı oda ve borsa meslek gruplarına göre seçme ve seçilme niteliklerini haiz olan üyeleri gösteren oda, borsa ve Birlik veri tabanından alınan güncel üye listeleriyle yargı gözetiminde yapılır.

Bir yerde birden fazla ilçe seçim kurulu bulunduğu takdirde, görevli hâkim il seçim kurulunca belirlenir. Birlik organları seçimlerinde görevli hâkim, merkez ilçe seçim kurulu başkanıdır.

İlçe seçim kurulu başkanı, oda ve borsanın üye ve meslek grubu sayısına ve Birlik organları seçimlerinin gereklerine göre seçim sandıklarının yer ve sayısını, tarihini ve oy kullanma süresini, oy pusulasının şeklini ve seçimle ilgili diğer hususları belirler. Seçimlerde kullanılacak araç ve gereçler, ilçe seçim kurulundan sağlanır.

Oy verme işlemleri gizli oy ve açık tasnif esaslarına göre yapılır. Belirlenen seçim süresi sona erdiği halde sandık başında oylarını vermek üzere bekleyen seçmenler de oylarını kullanırlar. Seçmen listesinde adı yazılı olmayan üye veya delegeler oy kullanamaz. Oylar, oy verenin kimliğinin oda veya borsa veya resmî kuruluşça verilen belge ile ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır.

(Değişik beşinci fıkra: 4/7/2012-6353/30 md.) Tüzel kişi temsilcisi gerçek kişilerin, temsil ettikleri tüzel kişinin tescili ana sözleşmeleri gereğince temsil ve bağlayıcı işlem yapma yetkisine sahip olduklarına dair düzenlenmiş imza sirkülerinin aslı veya noter tasdikli sureti veya ticaret sicil müdürlüğünden doksan gün içerisinde alınmış yetki belgesinin oy kullanma sırasında ibrazı gerekir. İbraz edilen imza sirkülerinin bir fotokopisi oy kullanılan sandık kurulu başkanına teslim edilir. Ticaret sicil müdürlüklerince organ seçimlerinin başladığı tarihten önceki doksan gün de dâhil olmak üzere oda ve borsa organ seçimlerinin yapıldığı aylarda seçim amacıyla tasdik edilen bu belgelerden harç ve hizmet bedeli tahsil edilmez.

Oylar, herhangi bir şekilde hazırlanmış oy pusulalarının, üzerinde ilçe seçim kurulu mührü bulunan ve oy verme sırasında seçim sandık kurulu başkanı tarafından verilecek özel zarflara konulması suretiyle kullanılır. Üzerinde ilçe seçim kurulu mührü bulunmayan zarflara konulan oylar geçersizdir.

Seçim süresinin sonunda, seçim sonuçları tutanakla tespit edilir, seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanakların birer örneği seçim yerinde asılmak suretiyle, geçici seçim sonuçları bir tam iş günü ilân edilir.

Kullanılan oylar ve diğer belgeler, tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süre ile saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına tevdi edilir.

Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile ilân süresi içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar, görevli hâkim tarafından aynı gün incelenir ve karara bağlanır. İlçe seçim kurulunun itiraz üzerine vereceği kararlar, seçim yerinde asılmak suretiyle bir tam iş günü ilân edilir. Bu kararlara karşı, ilân süresi içinde il seçim kurulu nezdinde itiraz edilebilir. İl seçim kurulunun bir gün içinde vereceği karar kesindir. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra, hâkim yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilân eder ve ilgili oda veya borsa ile Birlik ve Bakanlığa bildirir.

Hâkim, herhangi bir sebeple seçimi durdurduğu veya seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya Kanuna aykırı uygulama sebebiyle seçimlerin iptaline karar verdiği takdirde, süresi bir aydan az ve iki aydan fazla olmamak üzere seçimin yenileneceği günü tespit ederek ilgili oda veya borsa ile Birlik ve Bakanlığa bildirir.

Seçimlerin tamamının iptali halinde, seçimler yenileninceye kadar geçen sürede, oda ve borsanın meclis ve yönetim kurulu görevini yapmak üzere Birlikçe üç veya beş kişilik bir kurul atanır.

Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun Yedinci Bölümündeki suç ve cezalara ilişkin hükümler uygulanır.

(Değişik onüçüncü fıkra: 23/1/2008 – 5728/540 md.) Oda, borsa ve Birlik organlarının seçimlerinde siyasi partiler, sendikalar ve sendika üst kuruluşları aday gösteremezler ve belirli adayların leh ve aleyhlerinde faaliyette bulunamazlar ve propaganda yapamazlar. Bu hükme aykırı davranışlar altı aya kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.

Birlik ile oda ve borsaların organlarının seçim tarihleri, Bakanlar Kurulu tarafından bir yılı geçmemek üzere ertelenebilir.

(Değişik son fıkra: 3/2/2005 – 5290/1 md.) Milletvekili veya belediye başkanı olarak seçilenlerin oda, borsa ve birlik organlarındaki görevleri kendiliğinden sona erer.

(1) Bu maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan “... milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, ...” bölümü, Anayasa Mahkemesi’nin 25/2/2010 tarihli ve E.: 2008/17, K.: 2010/44 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

(2) 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanununun 1 inci maddesiyle bu bentte yer alan “vücut veya akıl hastalığı veya vücut sakatlığı ile özürlü bulunmamak” ibaresi “hastalığı, zihinsel veya bedensel engeli bulunmamak” şeklinde değiştirilmiştir.

Seçim sandık kurulu

Madde 82- İlçe seçim kurulu başkanı, elektronik ortamda Bakanlık ve Birlik bünyesinde düzenlenen ortak veri tabanından sağlanan seçme ve seçilme niteliklerini haiz olan listeleri incelemek ve seçimleri yapmak üzere kamu görevlileri veya aday olmayan üyeler arasından bir başkan ile iki üyeden oluşan bir seçim sandık kurulu oluşturur ve aynı şekilde üç yedek üyeyi de belirler. Birlik organlarının seçiminde, seçim sandık kurulu için bir başkan ve dört üye ile beş yedek üye, kamu görevlileri veya aday olmayan delegeler arasından merkez ilçe seçim kurulu başkanı tarafından belirlenir.

Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula en yaşlı üye başkanlık eder. Seçim sandık kurulu, seçimlerin Kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder.

İlçe seçim kurulu başkanı hâkime ve seçim sandık kurulu başkan ve üyelerine 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda belirtilen esaslara göre ücret ödenir. Bu ücretlerle, diğer seçim giderleri seçimi yapan oda, borsa veya Birlik tarafından karşılanır.

Seçimler sırasında seçim sandık kurulu başkan ve üyelerine karşı işlenen suçlar, Devlet memurlarına karşı işlenmiş gibi cezalandırılır.

Oda, borsa ve Birlik organları seçimlerine katılma nitelikleri

Madde 83- Oda veya borsaya kayıtlı, onsekiz yaşını bitirmiş gerçek kişilerle, tüzel kişilerin tescilli ana sözleşmelerinde temsil ve bağlayıcı işlemler yapma yetkisi verilen gerçek kişi temsilcileri, bu Kanun hükümlerine göre oda, borsa ve Birlik organlarının seçimlerinde oy kullanabilirler.

Oda, borsa ve Birlik organlarına seçilebilmek için;

- a) Yeni kurulan oda ve borsalar hariç en az iki yıldır oda ve borsaya kayıtlı olmak,
- b) Seçim tarihinde yirmibeş yaşını doldurmuş olmak,
- c) İflas etmemiş ya da iflas etmiş olsa bile itibarını yeniden kazanmış olmak,

d) **(Değişik: 23/1/2008 – 5728/541 md.)** Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle ya da devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından hapis cezasına mahkûm olmamak,

e) **(Mülga: 23/1/2008 – 5728/578 md.)**

f) Ticarî ve sınaî kazanç dolayısıyla gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olmak,

g) Okur-yazar olmak,

Şartlarını haiz olanlar aday olabilir.

Yerli ve yabancı tüzel kişilerin tescilli ana sözleşmelerinde temsil ve bağlayıcı işlemler yapma yetkisi verilen ve yukarıdaki özellikleri taşıyan gerçek kişi temsilcileri, bu Kanun hükümlerine göre oda, borsa ve Birlik organlarına seçilebilirler.

(Değişik dördüncü fıkra: 28/3/2013-6455/48 md.) Seçilme yeterliliği bulunmadığı sonradan anlaşılabilirler ile seçilme yeterliliğini kaybedenlerin oda, borsa ve Birlik organlarındaki görevleri sona erer.

Organların seçimlerine katılma niteliklerine ilişkin diğer hususlar Birlikçe hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

(Değişik altıncı fıkra: 28/3/2013-6455/48 md.) Oda ve borsalarda seçilme hakkının kullanılabilmesi için; ticaret şirketlerinde gerçek kişi temsilcinin şirketin ortağı ve/veya yöneticisi, gerçek kişiler ve ticaret şirketleri dışındaki tüzel kişilere ait ticari işletmelerde ise işletmenin sahibi veya temsilcisi olması ve şirketi ya da işletmeyi temsil ile bağlayıcı işlem yapmaya yetkili bulunması, bu durumun seçimden en az altı ay öncesini kapsaması şarttır. Bu fıkra kapsamında belirtilen şartlar şubeleri temsile yetkili kılınanlar için de aranır.

(Değişik yedinci fıkra: 28/3/2013-6455/48 md.) Üye şirketin münfesih olması, şirketin veya işletmenin işyerini veya merkez kaydını başka bir oda ya da borsanın çalışma alanına taşıması halinde, üyelik ile birlikte seçilmiş olduğu oda, borsa ve Birlik organlarındaki görevi kendiliğinden sona erer.

Oda ve borsa organlarının seçimleri

Madde 84- Oda ve borsa organlarının seçimleri, bu Kanun hükümlerine göre aşağıda belirtilen esas ve usullere uygun olarak, ekim ayında başlar kasım ayı içinde bitirilir.

a) Gruplandırma işlemleri ve meslek komitelerinin seçimi:

1) Meslek komiteleri seçiminden en az yirmi gün önce oda ve borsaların yönetim kurulları tarafından, seçilme hakkına sahip olanlarla, seçme hakkına sahip olanları gösteren, elektronik ortamda Bakanlık ve Birlik bünyesinde düzenlenen veri tabanında yer alan meslek gruplarına göre hazırlanan listeler, üç nüsha olarak kuruluşun bulunduğu yerdeki ilçe seçim kurulu başkanına sunulur.

2) Hâkim, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtilip listeleri seçim sandık kurullarına incelettirir ve varsa noksanlarını tamamlattırdıktan sonra en geç beş gün içinde onaylar. Onaylanan listeler ve seçimin yapılacağı tarih ve yer ile diğer hususlar, oda veya borsanın ilân yerlerinde asılmak suretiyle üç tam iş günü ilân edilir. Bu listelerin örnekleri, talep edilmesi halinde oda veya borsa üyelerine masrafı ödenmek kaydıyla verilir. İlçe seçim kurulu başkanınca gerekli görülen hususlar yerel basın yayın organları aracılığı ile ilgililere duyurulur.

3) İlân süresi içinde oda veya borsa üyeleri tarafından listelere yapılacak itirazlar, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde karara bağlanır. Bu karara tebliğ tarihinden itibaren üç gün içinde il seçim kurulu nezdinde itiraz edilebilir. İl seçim kurulunun üç gün içinde vereceği karar kesindir.

4) Bu suretle kesinleşen listelerle, seçim tarihi, süresi ve seçime ilişkin diğer hususlar onaylanarak ilgili oda veya borsaya gönderilir. Kesinleşen listeler ve seçime ilişkin diğer hususlar ilgili oda veya borsanın ilân yerlerinde seçimden önce üç tam iş günü süresince ilân edilir.

5) Yeni kurulan oda ve borsalarda meslek gruplarına ait listeler, ilçe seçim kurulu başkanı veya onun görevlendireceği yetkili memur tarafından seçilecek beş veya yedi üyeden oluşacak bir gruplandırma kurulunca yönetmeliğe uygun olarak hazırlanarak, meslek komitesi seçimleri için görevli hâkime verilir.

6) İlgili seçmen üyelerce, her meslek grubu için ayrı ayrı verilecek mahsus zarflara oyların konulması ile meslek komitesi seçimleri yapılır.

b) Meslek grupları, yargı gözetiminde oda ve borsa meclisleri için asıl ve yedek üyeleri meslek komitesi üyeleri ile birlikte seçer.

c) Meclis, seçimlerin kesinleşmesini takip eden en geç iki gün içinde yargı gözetiminde oda ve borsa yönetim kurulu başkanı ve üyelerini aynı listede seçer.

d) Birlik Genel Kurul delegeleri ile disiplin kurulunun asıl ve yedek üyelerinin seçimi, Yönetim Kurulu üyelerinin seçimi ile birlikte, meclis tarafından yapılır.

Oda ve borsaların meclis, yönetim kurulu, disiplin kurulu ile Birlik Genel Kurulu delegesi seçimlerinde de gruplandırma işlemleri ve meslek komitelerinin seçimlerine ilişkin esas ve usuller uygulanır.

Oda ve borsa şubelerinin seçim usul ve esasları bu maddede belirtilen hükümlere uygun olarak, Birlikçe hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

İtiraz süresi, oda ve borsa organları ile Birlik delegesi seçim sonuçlarının ilânından itibaren bir gündür.

Birlik organlarının seçimi

Madde 85- Genel Kurul delegeleri dışındaki Birlik organlarının seçimi, bu Kanunda düzenlenen usul ve esaslara göre ve yargı gözetiminde, mayıs ayı içinde yapılır.

Birlik Başkanı, Birlik Genel Kurulunca, delegeler arasından öncelikle seçilir.

Birlik Genel Kurulunda, Birlik Başkanının seçiminin yapıldığı gün içinde ilgili delegelerce kendi aralarından Birlik Yönetim Kurulu ve oda ve borsa konseylerinin asıl ve yedek üyeleri seçilir. Birlik Başkanı seçim sonucu açıklanmadan, Birlik Yönetim Kurulu ve konsey seçimlerine geçilemez. İtiraz üzerine Birlik Başkanı seçimi iptal edilirse, Birlik Yönetim Kurulu ve konsey seçimleri de kendiliğinden geçersiz sayılır.

Yüksek Disiplin Kurulunun asıl ve yedek üyeleri, Birlik Genel Kurulunca, delegeler arasından seçilir.

Birlik Yönetim Kurulu ve oda ve borsa konseyleri seçimi ile Yüksek Disiplin Kurulunun seçimi birlikte yapılır.

İtirazlar seçim günü yapılır ve aynı gün karara bağlanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Disiplin ve Para Cezaları

Disiplin cezalarının uygulanacağı haller

Madde 86- Oda ve borsa üyelerinden meslek onuruna veya meslek düzen ve geleneklerine uymayan eylem ve davranışlarda bulunanlarla, müşterisine karşı meslekî görevini yapmayan veya görevinin gerektirdiği dürüstlüğe uygun şekilde davranmayanlar hakkında bu Kanunda yazılı disiplin cezaları uygulanır.

Disiplin suç ve cezaları

Madde 87- Disiplin cezaları ile her bir disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) Uyarma; mesleğin icrasında ve davranışlarında daha dikkatli davranması gerektiğinin ilgili üyeye bir yazıyla bildirilmesidir. Uyarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- 1) Meslek şeref ve haysiyetine uygun düşmeyen tavır ve hareketlerde bulunmak.
- 2) Üyelik görev ve sorumlulukları ile ilgili yönetim kurulunca yapılan davet ve talebin gereğini mazeretsiz olarak yerine getirmemek.
- 3) Üyesi olduğu odanın, borsanın veya Birliğin itibarını zedeleyici sözler sarf etmek.
- 4) Müşteri veya iş sahipleri ile olan ilişkilerinde terbiye ve nezakete aykırı davranışta bulunmak.

b) Kınama; meslekî tutum ve davranışlarında kusurlu sayıldığı için ilgili üyeye bir yazıyla bildirilmesidir. Kınama cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- 1) Üyesi olduğu odanın, borsanın veya Birliğin itibarını zedeleyici asılsız yayında bulunmak.
- 2) Müşterisine veya iş sahiplerine karşı taahhütlerini yerine getirmemek.
- 3) İş ilişkisinde bulunduğu kişiler hakkında haksız ithamda bulunmak.
- 4) Satışa arz olunan malların niteliği veya miktarı bakımından gerçeğe aykırı beyanda bulunmak.
- 5) Nizamî olmayan ölçü ve tartı aletlerini bilerek kullanmak.
- 6) İki yıl içinde birden fazla uyarma cezasını gerektirecek bir davranışta bulunmak.

7) Organ seçimlerinin düzen içinde ve sağlıklı biçimde yürütülmesi amacıyla, hâkimin ve seçim sandık kurulunun aldığı tedbirlere uymamak.

c) Üyelikten geçici çıkarma; üyenin iki aydan az ve oniki aydan fazla süreli olmamak üzere oda veya borsa üyeliğinden çıkarılmasıdır. Kınama cezası alan üyenin, beş yıl içinde aynı cezayı gerektirecek yeni bir davranışta bulunması halinde üyelikten geçici çıkarma cezası verilir.

d) Üyelikten uzun süreli çıkarma; üyenin kaydının üyesi bulunduğu oda veya borsa ile ticaret sicilinden beş yıl süre ile silinmesidir. Üyelikten geçici çıkarma cezası alan üyenin, üç yıl içinde kınama cezasını gerektirecek yeni bir davranışta bulunması halinde üyelikten uzun süreli çıkarma cezası verilir.

Bu maddede düzenlenen cezalar disiplin kurulunun teklifi üzerine meclis tarafından verilir. Disiplin suç ve cezaları hakkındaki esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Disiplin soruşturmasının yürütülmesi

Madde 88- Oda ve borsa üyeleri hakkında disiplin soruşturması oda veya borsa disiplin kurulları tarafından yürütülür.

Disiplin kurulları, üyelerinden birini soruşturmacı olarak tayin eder ve soruşturmacının sunduğu fezleke üzerine ceza teklifinde bulunur. Ceza teklifinin görüşüldüğü toplantıya soruşturmayı yürüten üye katılamaz.

Disiplin soruşturmasının açılması

Madde 89- Yönetim kurulları, ihbar veya şikâyet üzerine ya da davranışı doğrudan öğrenmesi halinde re'sen, on gün içinde disiplin soruşturması açılması hususunda karar vermek zorundadır.

Disiplin kurulları, yönetim kurulunun soruşturma açılmasına dair kararının kendilerine iletilmesinden itibaren en çok iki ay içinde suç oluştuğuna kanaat getirerek ceza önermek veya suç oluşmadığına ve dolayısıyla ceza gerekmediğine ilişkin karar vermek zorundadır. Lüzumu halinde bu süre yönetim kurulu kararı ile uzatılabilir. Disiplin soruşturması en geç bir yıl içinde sonuçlandırılır.

Disiplin soruşturması her halde, eylem ve davranışın gerçekleştiği tarihten itibaren bir yıl içinde açılmak zorundadır. Ceza davasına konu teşkil eden eylemlerden dolayı ayrıca disiplin soruşturması açılması durumunda soruşturma ceza mahkemesi kararının kesinleşme tarihinden itibaren bir yıl içinde de yapılabilir.

Savunma hakkı

Madde 90- Disiplin soruşturmalarında ve verilecek para cezalarında, isnat olunan hususun ilgiliye yazılı olarak bildirilmesi, savunmasının istenmesi ve bu savunma için en az on günlük bir süre tanınması zorunludur.

Ceza soruşturmalarının etkisi

Madde 91- Disiplin işlem ve kararına konu teşkil edecek bir eylemde bulunmuş bir üye hakkında, aynı eylemden dolayı ceza mahkemesinde dava açılmış olması, disiplin soruşturması açılmasını ve disiplin cezası verilmesini engellemez.

Eylemin işlenmemiş veya sanığı tarafından yapılmamış olması nedeniyle beraat hali müstesna, beraatla sonuçlanmış bir ceza davasının konusuna giren eylemlerden dolayı disiplin soruşturması açılması, o eylemin ceza kanunları hükümlerinden ayrı olarak başlı başına disiplin soruşturmasını gerektirir mahiyette olmasına bağlıdır.

Kararların tebliği

Madde 92- Disiplin cezaları gerekçeli olarak on gün içinde ilgililere tebliğ edilir. İlgililer, uyarma cezası hariç, disiplin cezalarına ve ceza verilmeme kararlarına karşı tebellüğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Yüksek Disiplin Kuruluna itiraz edebilirler.

Disiplin cezalarına ilişkin kararlara karşı doğrudan veya itiraz üzerine verilen kararlar için idarî yargı yoluna başvurulabilir.

Para cezaları

Madde 93- Oda ve borsa üyelerinden;

a) Mevzuata uygun olarak kayıt ve tescil muamelelerini yaptırmayanlara veya tescil ve ilânı gereken değişiklikleri bildirmeyenlere yıllık aidatlarının iki katı,

b) Yetkili organlarca ve Sigorta Acenteleri İcra Komitesi ile Sigorta Eksperleri İcra Komitesince alınan kararlara riayet etmeyenlere yıllık aidatlarının beş katı,⁽¹⁾

c) İmalatta, mal ve hizmet arzında sağlık kurallarına uymayanlara, ölçü ve tartı aletlerini hileli bir şekilde kullananlara ve hileli, karışık veya standartlara aykırı ve kalitesiz mal imal edip, satanlara yıllık aidatlarının on katı,

Tutarında idarî para cezası verilir.

Bu eylem ve davranışlara ilişkin idarî para cezaları, disiplin kurulunun teklifi ve meclisin kararıyla verilir. Bu maddede belirtilen idarî para cezaları aynı fiilin bir yıl içinde her tekrarı için iki kat olarak uygulanır.

Bu Kanuna göre verilen idarî para cezaları, oda ve borsalar tarafından gelir kaydedilir. Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, verilen idarî para cezasının yerine getirilmesini durdurmaz. Bu Kanunda öngörülen idarî para cezalarına ilişkin zamanaşımı süresi yetkili kuruluşça ihlâlin öğrenildiği tarihten itibaren altmış gün ve her halde ihlâlin vuku bulunduğu tarihten itibaren iki yıldır.

Para cezası verilmesi ayrıca disiplin cezası verilmesini engellemez.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Faaliyetlerin Sona Erdirilmesi

Organların görevlerine son verilmesi ve faaliyetten men edilmesi

Madde 94- Kuruluş amaçları veya Kanunda belirtilen asli görevlerini Bakanlığın yazılı uyarısına rağmen yerine getirmeyen oda, borsa veya Birlik organlarının görevlerine son verilmesine ve yerlerine yenilerinin seçtirilmesine, Bakanlığın veya bunların buldukları ildeki Cumhuriyet savcısının istemi

üzerine, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince karar verilir. Yargılama, basit yargılama usulüne göre yapılır ve en geç iki ay içerisinde sonuçlandırılır.

Görevlerine son verilen organların yerine, bu Kanundaki usul ve esaslara göre, en geç bir ay içerisinde yenileri seçilir. Yeni seçilenler, eskilerin görev süresini tamamlar.

Bu organların, görevlerine son verilmesine neden olan ve mahkeme kararında belirtilen tasarrufları hükümsüzdür.

Yeni organ seçimleri yapıncaya kadar rutin iş ve işlemlerin nasıl yürütüleceği, oda ve borsalar için Birlik, Birlik için Bakanlıkça belirlenir.

Millî güvenliğin, kamu düzeninin, suç işlenmesini veya suçun devamını önlemenin yahut yakalamanın gerektirdiği hallerde, gecikmede sakınca varsa, oda ve borsalarda vali, Birlikte Bakanlar Kurulu, organların faaliyetten men edilmesine karar verebilir ve bu durumu Bakanlığa bildirir.

Faaliyetten men kararı, yirmidört saat içerisinde yetkili hâkimin onayına sunulur; hâkim, kararını kırksekiz saat içinde açıklar. Aksi takdirde, bu idarî karar kendiliğinden ortadan kalkar.

Faaliyetten men kararı, organın görevlerine son verilmesi isteminin nihaî olarak karara bağlanmasına kadar geçerlidir.

Yukarıda belirtilen veya kanunlarda öngörülen haller dışında, oda, borsa veya Birlik organlarının görevlerine son verilemez, bu organlarda yer alanlar görevden alınamaz.

Oda ve borsaların lağvı ve tasfiyesi

Madde 95- Kanunda belirtilen faaliyetlerini ve kuruluş amaçlarını gerçekleştiremeyeceklerine meclislerinin üçte iki çoğunluğu ile karar veren oda ve borsalar, talepleri üzerine Birliğin olumlu görüşü ile Bakanlık tarafından lağvedilir.

Borsalar, faaliyetlerine ihtiyaç kalmaması durumunda, Birliğin teklifi üzerine Bakanlık tarafından lağvedilebilir.

Odalar ve borsaların sahip olması gereken nitelik, alt yapı, bütçe ve üye sayısına ilişkin kriterler ile bu kriterlere uygunluğunu yitiren oda ve borsaların lağvı ile tasfiyesine ilişkin esas ve usuller, Birliğin görüşü alınarak Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Şubeye dönüşen oda ve borsaların varlıkları bağlandığı oda veya borsaya, kapanan oda ve borsaların varlıkları ise Birliğe intikal eder.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Toplantı ve karar yeter sayısı

Madde 96- Oda, borsa ve Birlik organları üye tamsayılarının çoğunluğu ile toplanır. Kararlar, toplantıya katılanların oy çokluğu ile verilir. Disiplin kurulları ve yüksek disiplin kurulu için toplantı ve karar yeter sayısı üye tamsayısının çoğunluğudur.

Oda, borsa ve Birlik organları toplantılarında çekimser oy kullanılamaz.

Oda ve borsa yönetim kurulları haftada bir, meclis ve meslek komiteleri ayda bir, disiplin kurulları, kurul başkanı veya yönetim kurulu başkanının çağrısı üzerine toplanır. Oda ve borsa yönetim kurulu, meclisi ve meslek komiteleri, gerektiğinde başkanları tarafından olağanüstü toplantıya çağrılabilir.

Oda ve borsaların bütün meslek komiteleri altı ayda bir müşterek toplantı yapar. Bu toplantıya yönetim kurulu da katılır.

Üyeler, organ seçimleri hariç olmak üzere, kendilerini, eşlerini ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci derece dahil ikinci dereceye kadar sıhrî hısımları ile evlatlıklarını ilgilendiren işlere ilişkin toplantılara katılamaz ve oy kullanamaz. Bu durumda toplantı ve karar yeter sayılarının sağlanamaması halinde, yedek üyeler çağrılır.

Oda, borsa ve Birlik organlarında görevli üyeler, özürlü veya özürsüz olarak altı ay içinde yapılan toplantıların yarısından bir fazlasına katılmamaları halinde üyelikten çekilmiş sayılırlar. Bu hüküm, kendi organlarınca başka bir yerde görevlendirilen üyeler hakkında uygulanmaz.

Toplantı yeter sayısına ulaşamaması nedeniyle olağan toplantıların üst üste üç kez gerçekleşmemesi halinde, bu üç toplantıya gelmeyenlerin üyeliği kendiliğinden sona erer ve yerlerine yedek üye çağrılır.

Oda veya borsa üyeliği herhangi bir nedenle sona erenlerin, oda, borsa ve Birlik organlarındaki görevleri kendiliğinden sona erer ve yerlerine yedek üye çağrılır.

Oda, borsa veya Birlik organlarında yer alanların ölümü, istifası veya mahkeme kararı ile görevlerine son verilmesi gibi hallerde de yerlerine yedek üye çağrılır.

Yedek üyelerin çağrılmasında, aldıkları oy sayısı göz önünde tutulur. Ayrıca Birlik için, yedek üyelerin göreve çağrılmasında bu Kanundaki temsil esasları dikkate alınır.

Odalar ve borsalarda yönetim kurulu başkanlığı ve Birlik Başkanlığı görevinin herhangi bir nedenle sona ermesi durumunda, oda, borsa veya Birlik yönetim kurulu tarafından bir ay içinde, yönetim kurulu üyeleri arasından biri kalan süreyi tamamlamak üzere yönetim kurulu başkanı ve Birlik Başkanı seçilir. Seçimlere kadar en yaşlı başkan yardımcısı geçici olarak görev yapar.

Vekâlet

Madde 97- Odalar ve borsaların meslek komitesi, meclis ve yönetim kurulu başkanları ile Birlik Genel Kurulu Başkanı, Birlik Başkanı ve konsey başkanlarının yokluğunda, yetkilendirdikleri yardımcılarını bu görevlere vekâlet ederler.

Oda, borsa ve Birlik genel sekreterlerinin yokluğunda ise yerlerine görevlendirdikleri yardımcılarını vekâlet eder.

Huzur hakkı

Madde 98- Oda ve borsa meslek komiteleri, yönetim kurulu ve meclis üyelerine iştirak edecekleri toplantılar için huzur hakkı verilebilir.

Oda ve borsaların meslek komiteleri ve yönetim kurulu üyelerine verilecek huzur hakkını meclisler, meclis üyelerine verilecek huzur hakkını Birlik Yönetim Kurulunun teklifi ile Genel Kurul tespit eder.

Odalar ve borsalar arası ilişki

Madde 99- Aynı ilde kurulu odaların yönetim kurulları, alacakları meslekî kararlarda diğer odalara danışarak görüş isterler. Görüşü istenen oda, en geç yedi gün içinde görüşünü bildirir.

Oda ve borsa yönetim kurulları, aynı ildeki diğer oda ve borsaların verdikleri kararlara itiraz edebilirler. İtiraz eden oda veya borsanın başvurusu üzerine en yaşlı meclis başkanının daveti ve başkanlığı altında, yönetim kurulları birlikte toplanarak ihtilafı çözerler. Anlaşmazlık halinde Birlik, hakem olur.

Ayrıca, ilde kurulu oda ve borsa yönetim kurulları, meslekî konularda görüş oluşturmak amacıyla dört ayda bir müştereken toplanır.

Toplanma ve müzakere usulü Birlikçe hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Denetim

Madde 100- (Değişik: 28/3/2013-6455/49 md.)

Odalar, borsalar, Birlik ve bunların bağlı ve ilgili kuruluşları Bakanlığın denetimine tabidir.

Odalar, borsalar ve Birliğin ilgili personeli ile organlarında görevli üyeleri, Bakanlık müfettişlerinin talebi üzerine her türlü belge, defter, kayıt ve bilgileri ibraz etmek ve örneklerini noksansız ve gerçeğe uygun olarak vermek, para ve para hükmündeki evrakı göstermek, bunların sayılmasına ve incelenmesine yardımcı olmak, yazılı ve sözlü bilgi taleplerini karşılamak, denetimde her türlü yardım ve kolaylığı göstermek ve çalışmalarını yapabilecekleri uygun bir yer tahsis etmekle yükümlüdür.

İkinci fıkrada belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen veya 76 ncı maddede belirtilen suçlardan dolayı haklarında kovuşturmaya başlanan ya da görevi başında kalması yapılan denetim bakımından sakıncalı görülen oda, borsa ve Birlik personeli Bakanlık müfettişinin teklifi üzerine Bakanlıkça tedbiren geçici olarak görevden uzaklaştırılabilir. Bu madde kapsamında organ üyelerinin görevden uzaklaştırılmaları ise Bakanlık veya doğrudan Cumhuriyet savcısı tarafından yetkili asliye hukuk mahkemesinde açılan dava

(1) 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Kanununun 38 inci maddesiyle bu bentte yer alan "Yetkili organlarca" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve Sigorta Acenteleri İcra Komitesi ile Sigorta Eksperleri İcra Komitesince" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

üzerine, iki ay içinde basit usulde yapılacak yargılama sonucunda karara bağlanır. Dava sonucu, mahkemece Bakanlık, ilgili oda veya borsa ve Birliğe bildirilir. Görevden uzaklaştırılan personele, uzaklaştırma süresi boyunca yapılacak ödemelerin üçte ikisi ödenir.

Bu madde kapsamında görevden uzaklaştırılanlar; denetim sırasında veya denetimin tamamlanmasından sonra Bakanlık kararıyla veya haklarında kovuşturmayaya yer olmadığına karar verildiği ya da mahkûmiyetlerine karar verilmediği takdirde görevlerine dönerler. Görevine iade edilenlerin uzaklaştırma süresi boyunca mahrum kaldığı ödentileri, kanuni faizleri ile birlikte istihdam edilen oda, borsa veya Birlik tarafından ödenir.

Bakanlık, bu madde kapsamında açılan davaları katılan sıfatıyla takip edebilir.

Odalar, borsalar, Birlik ve bunların organları ile bağlı ve ilgili kuruluşları, Bakanlıkça yapılan denetim sonucunda verilen talimatlara ve bu Kanunun uygulanmasına ilişkin alınan tedbirlere riayet etmek zorundadır.

Yönetmelikler

Madde 101- Bu Kanunda Birlikçe hazırlanacağı belirtilen yönetmelikler, Bakanlığın onayı üzerine Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girer.

Uygulanmayacak hükümler

Madde 102- Ticaret siciline kayıtlı olanlardan 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda öngörülen ustalık belgesi istenmez.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

Madde 103- 8.3.1950 tarihli ve 5590 sayılı “Ticaret ve Sanayi Odaları”, “Ticaret Odaları”, “Sanayi Odaları”, “Deniz Ticaret Odaları”, “Ticaret Borsaları” ve “Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği” Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

Diğer mevzuatla 8.3.1950 tarihli ve 5590 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

Geçici Maddde 1- Ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) sayılı cetvelin, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bölümüne eklenmiş ve ekli (2) sayılı listede yer alan kadrolar iptal edilerek anılan Kanun Hükmünde Kararnamenin Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bölümünden çıkarılmıştır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte iptal edilen borsa komiseri unvanlı kadrolarda istihdam edilenler, bu Kanunla ihdas edilen uzman unvanlı kadrolara buldukları kadro dereceleri itibarıyla iki ay içerisinde atanırlar.

Bunlar yeni bir kadroya atanıncaya kadar, eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge ve her türlü zam ve tazminatları ile diğer malî haklarını almaya devam ederler. Borsa komiserlerinin atandıkları yeni kadroların aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları ile diğer malî hakları toplamının net tutarı, eski kadrolarına bağlı olarak en son ayda almakta oldukları aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları ile diğer malî hakları toplamı net tutarından az olması halinde aradaki fark giderilinceye kadar atandıkları kadroda kaldıkları sürece herhangi bir kesintiye tâbi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir.

Geçici Madde 2- Bu Kanunda elektronik ortamda Bakanlık ve Birlik bünyesinde oluşturulması öngörülen ortak veri tabanları, oda ve borsaların meslek gruplarına göre seçme ve seçilme niteliklerini haiz üye listeleri, Bakanlık tarafından belirlenecek esaslar uyarınca altı ay içerisinde oluşturulur.

Geçici Madde 3- Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yürürlüğe konulur. Bu yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükte bulunan tüzük ve yönetmeliklerin, bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

Geçici Madde 4- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde il odasına veya borsasına bağlı olarak şubeye dönüşen oda ve borsalarda, üyelerin bu oda veya borsaya, oda ve borsaların da Birliğe olan aidat borçları ve gecikme zamları silinir ve üyeler beş yıl herhangi bir aidat ödemezler.

Geçici Madde 5- Üyelerin oda ve borsalara, oda ve borsaların da Birliğe olan gecikmiş aidat borçlarının tamamının, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içinde ödenmesi halinde bu borçlara ait gecikme zamları silinir.

Geçici Madde 6- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulmuş olan ajanlıklar ilgili odaya bağlı şube veya temsilciliğe dönüşür.

Geçici Madde 7- Bu Kanunun 24, 25, 50, 51 ve 71 inci maddelerinde belirtilen aidat ve ücret miktarları 2004 yılı için taban yirmimilyon lira, tavan ise yüzotuzmilyon lira olarak uygulanır.

Geçici Madde 8- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce genel sekreter ve yardımcısı olarak atanmış olanlarda, bu Kanunun 74 ve 75 inci maddelerinde belirtilen nitelikler ile ilgili şartlar aranmaz.

Geçici Madde 9- 2004 yılında yapılması gereken oda ve borsaların organ seçimleri 2005 yılı Mart ayı içinde yapılır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce oda ve borsa organlarına seçilmiş olan üyelerin görev süreleri 2005 yılı Mart ayında yapılacak oda ve borsa organ seçimlerine kadar, Birlik organlarına seçilen üyelerin görev süreleri ise 2005 yılı Mayıs ayında yapılacak seçimlere kadar devam eder. Birlik Yönetim Kurulu Başkanı bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Birlik Başkanı unvanıyla seçime kadar görevine devam eder. Disiplin kurullarının ilk seçimleri de yukarıda belirtilen tarihlerde yapılır.

Bu Kanunun 81 inci maddesinin son fıkrası, halen oda ve borsa organlarında görev yapanlar açısından, oda ve borsaların ilk organ seçimlerine kadar uygulanmaz.

Geçici Madde 10- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak ilk seçimlerden itibaren (...)

Geçici Madde 11- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulmuş olan ilçe oda ve borsaları, mevcut çalışma alanları dahilinde faaliyetlerini sürdürürler.

Geçici Madde 12- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte oda, borsa, Birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilmekte olanların, mevcut statülerine göre istihdam edilmelerine devam olunur.

Geçici Madde 13- Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren altı yıl süreyle Birliğin yıllık gelirinin yüzde beşi, bu sürenin dolmasını takip eden onbeş yıl süreyle de yüzde ikisi Türkiye Odalar ve Borsalar Eğitim ve Kültür Vakfı ile TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesinin ihtiyaçları için kullanılmak üzere bu kuruluşlara tahsis edilir. Tahsis edilecek meblağın paylaşım esasları Birlik Yönetim Kurulunca belirlenir.

Geçici Madde 14- (Ek: 3/2/2005 – 5290/3 md.)

Bu Kanunun 83 üncü maddesinin altıncı fıkrası, bu Kanunun geçici 9 uncu maddesinde belirtilen seçimlerde uygulanmaz.

Geçici Madde 15 – (Ek: 3/6/2007-5684/38 md.)

Sigorta Eksperleri İcra Komitesi seçimleri, odaların genel organ seçimlerini takiben altmış gün içinde yapılır. Sigorta Eksperleri İcra Komitesi oluşturulana kadar Hazine Müsteşarlığı, Sigortacılık Kanununun yayımını müteakip bir ay içinde geçici Sigorta Eksperleri İcra Komitesini tespit eder.

Sigorta Acenteleri Sektör Meclisinin seçimi odaların genel organ seçimlerini takiben altmış gün içinde, Sigorta Acenteleri İcra Komitesi seçimleri ise Sigorta Acenteleri Sektör Meclisinin oluşmasından itibaren en geç onbeş gün içinde yapılır. Sigorta Acenteleri Sektör Meclisi oluşturulana kadar Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu kararı ve Hazine Müsteşarlığının uygun görüşü ile Sigortacılık Kanununun yürürlüğe girmesini müteakip bir ay içinde geçici Sigorta Acenteleri İcra Komitesi tespit edilir.

Geçici Madde 16 – (Ek: 18/2/2009-5838/31 md.)

Üyelerin oda ve borsalara, oda ve borsaların da Birliğe ödenmiş aidat borçlarına ait gecikme zamlarının tamamı ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde üyelerin oda ve borsalara, oda ve borsaların Birliğe olan aidat borçlarının tamamının ödenmesi halinde, bu borçlara ait gecikme zamları silinir.

Geçici Madde 17 – (Ek: 28/3/2013-6455/50 md.)

Bu Kanunun 84 üncü maddesinin birinci fıkrası gereği 2012 yılının Ekim ayında başlayıp Kasım ayında tamamlanması gereken, ancak Bakanlar Kurulunun 4/6/2012 tarihli ve 2012/3237 sayılı Kararı ile 2013 yılının Şubat-Mart aylarına ertelenen oda ve borsaların organ seçimlerinde oy kullanmak üzere alınan yetki belgeleri, başvuruya dair usule tabi olmaksızın, Ticaret Sicil Müdürlüklerince “yetkinin devam ettiği” ibaresi ile onaylanmış olması şartıyla, Bakanlar Kurulunun 28/1/2013 tarihli ve 2013/4244 sayılı Kararıyla yeniden 2013 yılının Mayıs-Haziran aylarına ertelenen oda ve borsaların organ seçimlerinde kullanılabilir.

Bu Kanunun 83 üncü maddesinin altıncı fıkrasında öngörülen en az altı aylık süre şartı 2013 yılının Mayıs-Haziran aylarında yapılacak oda ve borsaların organ seçimlerinde aranmaz.

Geçici Madde 18 – (Ek: 10/9/2014-6552/77 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ödenmesi gerektiği hâlde ödenmemiş olan, bu Kanun hükümlerine göre üyelerin oda ve borsalara olan aidat, navlun hasılatından alınacak oda payları ve borsa tescil ücreti ile oda ve borsaların da Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine olan aidat borçları asıllarının

ödenmemiş kısmının tamamı ile bunlara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi ferî alacaklar yerine bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; birinci taksiti bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar, kalanı üçer aylık dönemler hâlinde sekiz eşit taksitte ödemeleri hâlinde, bu alacaklara uygulanan faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi ferî alacakların ve borç asıllarının bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce kısmen veya tamamen ödenmiş olması hâlinde ise ödenmiş borç asıllarına isabet eden faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi ferî alacakların tahsilinden vazgeçilir.

Ödenmesi gereken toplam tutarın birinci taksit ödeme süresi içinde ödenmesi hâlinde, ödenmesi gereken tutardan %10 oranında indirim yapılır.

Bu madde hükmünden yararlanılabilmesi için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen ikinci ayın sonuna kadar alacaklı birime başvurulması şarttır. Madde kapsamında ödenmesi gereken tutarların maddede öngörülen süre ve şekilde kısmen veya tamamen ödenmemesi hâlinde, ödenmemiş alacak asılları ile bunlara ilişkin faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi ferî alacaklar ilgili mevzuat hükümlerine göre tahsil edilir.

Bu madde hükmünden yararlanmak isteyen borçluların maddede belirtilen şartları yerine getirmelerinin yanı sıra dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır. Bu kapsamda tamamı ödenen alacaklara ilişkin yargılama giderleri ile icra masrafları ve vekâlet ücretleri karşılıklı olarak talep edilmez.

Bu maddede geçen, Yİ-ÜFE aylık değişim oranları tabiri, Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği 31/12/2004 tarihine kadar toptan eşya fiyatları endeksi (TEFE) aylık değişim oranlarını, 1/1/2005 tarihinden itibaren üretici fiyatları endeksi (ÜFE) aylık değişim oranlarını, 1/1/2014 tarihinden itibaren yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranlarını ifade eder. Bu madde hükümlerine göre ödenecek alacaklara bu Kanunun yayımlandığı ay için uygulanması gereken Yİ-ÜFE aylık değişim oranı olarak, bu Kanunun yayımlandığı tarihten bir önceki ay için belirlenen Yİ-ÜFE aylık değişim oranı esas alınır.

İşi bırakma veya resen terk nedeniyle vergi mükellefiyeti sona erdiği hâlde oda/borsa kayıtları devam eden üyelerin vergi mükellefiyetinin sona erdiği tarihe kadar ödenmeyen borçları için bu madde hükümleri uygulanır. Vergi mükellefiyetinin sona erdiği tarihten sonra tahakkuk etmiş aidat borçlarının asılları ile birlikte ferî borçlarının tamamının tahsilinden vazgeçilir.

Yürürlük

Madde 104- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 105- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(1) Bu fıkranın "...üst üste iki dönem süresince meclis başkanlığı, yönetim kurulu başkanlığı, konsey başkanlığı ve Birlik Başkanlığı görevlerinde bulunanlar aradan iki seçim dönemi geçmedikçe aynı görevlere yeniden seçilemezler." bölümünün yürürlüğü, Anayasa Mahkemesi'nin 10/1/2013 tarihli ve E.: 2012/128, K.: 2013/1 (Yürürlüğü Durdurma) Kararı ile İptal Kararının Resmi Gazete'de yayımlanacağı tarihe kadar durdurulmuş olup, Anayasa Mahkemesi'nin 10/1/2013 tarihli ve E.: 2012/128, K.: 2013/7 sayılı İptal Kararı ise 23/3/2013 tarihli ve 28596 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Mevzuat

KURULUŞUMUZUN İŞ VE FAALİYETLERİNİ BELİRLEYEN KANUN VE YÖNETMELİKLER AŞAĞIDA BELİRTİLMİŞ OLUP, BUNLARIN GÜNCEL ŞEKİLLERİNE

<http://www.tobb.org.tr/HukukMusavirligi/Sayfalar/Mevzuat.php> ve BORSAMIZIN

<http://www.ankaratb.org.tr> ADRESLERİNDEN ULAŞILABİLİR.

»5174 SAYILI TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ İLE ODALAR VE BORSALAR KANUNU

» 5174 SAYILI KANUN UYARINCA ÇIKARILAN YÖNETMELİKLER

- » ODALARDA / BORSALARDA KULLANILACAK BELGE VE DEFTERLER
- » ORGAN SEÇİMLERİ YÖNETMELİĞİ
- » KAYIT ÜCRETİ İLE YILLIK AİDAT YÖNETMELİĞİ
- » ODA VE BORSA ŞUBELERİ VE TEMSİLCİLİKLERİ YÖNETMELİĞİ
- » TİCARET BORSALARINA TABİ MADDELER VE BU MADDELERİN ALIM VEYA SATIMLARININ TESCİLİ HAKKINDA YÖNETMELİK
- » TİCARET BORSALARINDA ALIM SATIM YAPAN ARACILAR HAKKINDA YÖNETMELİK
- » TÜRKİYE TİCARET SİCİLİ GAZETESİ YÖNETMELİĞİ
- » AZAMI FİYAT TARİFELERİ YÖNETMELİĞİ
- » İÇ TİCARET HİZMETLERİNİ GELİŞTİRME PAYININ KULLANILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK
- » TÜRKİYE SEKTÖR MECLİSLERİNİN KURULUŞ, GÖREV VE ÇALIŞMA YÖNETMELİĞİ
- » DİSİPLİN KURULU YÖNETMELİĞİ
- » ÜRÜN İHTİSAS BORSALARI GENEL YÖNETMELİĞİ
- » BORSA MUAMELAT YÖNETMELİĞİ
- » BÜTÇE VE MUHASEBE YÖNETMELİĞİ
- » GENEL KURUL YÖNETMELİĞİ
- » GENEL SEKRETER YÖNETMELİĞİ
- » HAKEM, BİLİRKİŞİ VE EKSPER LİSTELERİ YÖNETMELİĞİ
- » ODA MUAMELAT YÖNETMELİĞİ
- » SANDIK PAY YÖNETMELİĞİ
- » TÜRK-YABANCI, YABANCI-TÜRK TİCARET, SANAYİ VE DENİZ TİCARET ODA DERNEKLERİNİN KURULUŞ, İŞLEYİŞ VE DENETİM USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK
- » SİGORTA ACENTELERİ SEKTÖR MECLİSİ VE İCRA KOMİTESİ YÖNETMELİĞİ
- » SİGORTA EKSPERLERİ İCRA KOMİTESİ YÖNETMELİĞİ
- » BORSALARDA MESLEKLERİN GRUPLANDIRILMASI YÖNETMELİĞİ
- » ODALARDA MESLEKLERİN GRUPLANDIRILMASI YÖNETMELİĞİ
 - » TOBB MESLEKLERİN GRUPLANDIRILMASI REHBERİNİN DAYANDIĞI ESASLAR
 - » TOBB MESLEKLERİN GRUPLANDIRILMASI REHBERİ
- » Personel ile İlgili Kanun ve Yönetmelikler
- » Diğer Yönetmelikler
- » Esaslar
- » Genelgeler ve Bakanlık Görüşleri
- » Alacakların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun (Oda, Borsa ve Birlik aidatlarının yeniden yapılandırılması ile ilgili hükümler) (doc)
- » Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun (doc)
 - » 5300 Sayılı Kanun
 - » 5300 Sayılı Kanun Uyarınca Çıkarılan Yönetmelikler

Fire, Zayıt ve Randıman Oranları, Örf, Adet ve Teamüller ile Uyulması Zorunlu Mesleki Kararlar

- Fire, Zayıt ve Randıman Oranları
- Örf, Adet ve Teamüller
- Uyulması Zorunlu Mesleki Kararlar